

2012-02-16

Plats och tid	Xenter i Tumba, 16 februari 2012 kl 19:00- 20:30	
Beslutande	Serka Köse (S) Ordförande Bo Olsson (MP) Arzu Alan (S) Stefan Leiding (S) Elisabet Haglund- Nyberg (S)	Lars Robin (M) Mattias Franzén (M) Anna Maria Sarlis Tzokas (TUP) Ronnie Andersson (V) Bo Claesson (KD) Karin Pilsäter (FP)
Ersättare	Selin Kayhan (S), Staffan Sundin (M), Helle Larsson (M), Inger Grönberg (MP)	
Övriga deltagande	Lisbeth Jacobsson verksamhetschef, Anette Berggren verksamhetschef, Agneta Göransson verksamhetschef, Jan Strandbacke förvaltningschef, Tove Bodin verksamhetsekonom, Carolina Andersson sekreterare	
Utses att justera	Lars Robin	
Plats och tid för justering	2012-02-23 kommunalhuset plan 9	

Sekreterare	_____	Paragrafer 9 - 15
	Carolina Andersson	
Ordförande	_____	_____
	Serkan Köse	
Justerare	_____	_____
	Lars Robin	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd	Sammanträdesdatum
Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden	2012-02-16
Anslaget den	Nedtas den
2012-02-24	2012-03-16
Förvaringsplats för protokollet	
Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen	
Underskrift	

Carolina Andersson	

2012-02-16

2012-02-16

§ 9

Årsredovisning (AVUX/2012:9)

Beslut

1. Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner att kommunfullmäktigt beslutar att 980 tkr av överskottet i driftbudgeten för 2011 kan överföras till 2012.
2. Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner efter ändringar årsredovisningen för 2011 Uppdaterad årsredovisning bifogas till protokollet.

Sammanfattning

Förvaltningen har ett överskott på 5,8 mnkr. De största överskotten finns på Arbets- och kompetenscenter, Förvaltningskontoret, Daglig verksamhet samt på Xenter.

Av de 5,8 mnkr vill vi ombudgetera 980 tkr, för omläggning av golv på Daglig verksamhet i Hallunda, för ett videokonferenssystem till Daglig verksamhet, för framtagande av nya Yh-utbildningar på Xenter samt för utveckling av Intranätet som sköts upp till 2012.

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budgetavvik 2011
Intäkter (+)	53,5	73	-3,8
Kostnader (-)	-204,1	-248,8	9,6
Netto (+/-)	-150,6	-175,8	5,8
Investeringar (-)		-1,9	0,1

2012-02-16

§ 10

Framåtsikt 2013-2016 (AVUX/2012:10)

Beslut

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner efter ändringar förvaltningens förslag till framåtsikt för år 2013-2016. Uppdaterad framåtsikt bifogas till protokollet.

Bo Claesson (KD) deltar inte i beslutet.

Mattias Franzén (M) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Den inriktning som fastställts i Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens ettårsplan för 2012 bedöms ligga kvar under perioden 2013-2016. I ettårsplanen återfinns de två strategiska fokusområdena; anställningsbarhet och meningsfulla jobb och sysselsättning. Till de strategiska fokusområdena finns även en operativ vision samt sex mål kopplade.

Nämndens arbete med jämställdhet och interkulturellt förhållningssätt kommer under åren 2013-2016 att vara ett strategisk prioriterat utvecklingsområde i både organisation och verksamhet.

2012-02-16

§ 11

Informationsärende: Medborgarförslag (AVUX/2011:73)

Beslut

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner informationen kring hanteringen av medborgarförslaget och antecknar detta till protokollet.

Sammanfattning

I december 2011 inkom medborgarförslag gällande möjligheten för medborgare med funktionshinder att bedriva caféverksamhet på Tumba sjukhus. Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen kommer nu att fortsätta utredningsarbetet och då med syftet att kunna ge ett mer slutgiltigt svar om agerandet i ärendet. Detta svar kommer att lämnas vid nämndens sammanträde den 24 april 2012.

2012-02-16

§ 12

Anmälningssärenden (AVUX/2012:4)

Beslut

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner att följande ärenden antecknas till protokollet.

Skrivelser:

- Samordningsförbundet Botkyrka protokoll januari 2012

2012-02-16

§ 13

Muntlig redogörelse av kontaktmannaskapsbesök

Beslut

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden önskar ta del av förteckningen vem som är kontaktman/kvinno på de olika verksamheterna. Sekretären ska undersöka detta och återkomma i ärendet.

Den 22 mars bjuder Agneta Göransson de som är kontaktmän/kvinnor för xenter att komma till ett möte kl 13. Anmälan görs till Agneta Göransson.

2012-02-16

§ 14

Redovisning av delegationsbeslut (AVUX/2012:3)

Förslag till beslut

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden godkänner redovisningen av delegeringsbesluten.

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden som styrelse beslutar i stort om verksamhetens mål, inriktning och kvalitet samt i ärenden i övrigt som är av principiell natur. Andra ärenden delegeras till förvaltningschefen som i sin tur vidare delegerar till verksamhetschefer, rektorer m fl.

Följande listor har lämnats in:

- Arbets- och kompetenscenter, januari 2012
- Botkyrka Vuxenutbildning, januari 2012

2012-02-16

§ 15

Muntlig information: Kommundirektörens projektdirektiv till AVUX angående Botkyrka Nästa!

Beslut

Informationen noteras till protokollet samt fått del av projektdirektivet.

Sammanfattning

Förvaltningschef Jan Strandbacke informerar om projektdirektiven för projektet Botkyrka nästa. Han beskriver bakgrunden, situationsanalys, syfte, målsättningar, grundläggande för projektets genomförande, uppdrag, projektorganisation och finansiering. Fortlöpande information kommer ges till nämnden om hur projektet fortlöper.

Årsredovisning Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen 2011

Mkr	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget-avvikelse 2011
Verksamhetens intäkter(+)	53,5	73	-3,8
Verksamhetens kostnader (-)	-204,1	-248,8	9,6
Nettokostnad (+/-)	-150,6	-175,8	5,8
Nettoinvesteringar (+/-)		-1,9	0,1

Analys av ekonomiskt utfall

Förvaltningen har ett överskott på totalt 5,8 mkr. De största överskotten återfinns på Arbets- och kompetenscenter, på förvaltningskontoret, på Daglig verksamhet samt på Xenter

Ombudgetering

Vi vill göra en ombudgetering på 980 tkr av överskottet.

400 tkr för omläggning av golv på Daglig verksamhet i Hallunda. Under 2011 påbörjades ett arbete med att byta golven, men på grund av fuktskador som upptäcktes när golven bröts upp kunde delar av arbetet inte genomföras under året.

230 tkr för ett videokonferenssystem till Daglig verksamhet. Daglig verksamhet ska i samarbete med IT-enheten vara pilotgrupp för att prova detta system.

200 tkr för utvecklingen av intranätet som blev uppskjutet till 2012.

150 tkr för framtagandet av nya ansökningar om Yh-utbildningar. I och med att Xenter redan bedrev 8 Yh-utbildningar lämnades inga ansökningar om nya utbildningar in under året. 2012 kommer flera nya ansökningar att lämnas in och arbetet med att ta fram dessa ansökningar bedöms kosta 150 tkr.

Driftbudget verksamhetsnivå 2011

(Tkr)

Verksamhet	Netto	Utfall 2010 *	Budget 2011	Utfall 2011	Avv Utfall- Budget
Alla verksamheter	Intäkter	153 171	76 859	73 040	-3 819
	Kostnader	-537 607	-258 468	-248 834	9 634
	Netto	-384 436	-181 609	-175 794	5 815
13. Arbetsmarknadsåtgärder Arbets- och kompetenscenter	Intäkter	26 071	20 334	21 687	1 353
	Kostnader	-43 660	-53 324	-51 198	2 125
	Netto	-17 588	-32 990	-29 511	3 478
14. Flyktingintroduktion	Intäkter	2 963	492	1 007	515
	Kostnader	-8 843	-2 033	-2 735	-702
	Netto	-5 880	-1 541	-1 728	-187
60. Förvaltningskontor och matchning Södertörn	Intäkter	5 044	13 284	7 500	-5 785
	Kostnader	-34 643	-29 148	-23 760	5 389
	Netto	-29 610	-15 864	-16 260	-394
61. Högskoleverksamhet Xenter	Intäkter	7 982	13 277	12 221	-1 056
	Kostnader	-7 849	-13 427	-12 158	1 268
	Netto	133	-150	63	213
65. Gymnasieskola Xenter (inkl. avskrivningar)	Intäkter	90 686	6 581	6 430	-151
	Kostnader	-289 561	-9 649	-8 534	1 115
	Netto	-198 875	-3 068	-2 104	964
67. Förvaltning Xenter (Lokaler och administration)	Intäkter	820	7 464	6 995	-469
	Kostnader	-943	-20 616	-20 564	52
	Netto	-123	-13 152	-13 570	-418
66. Vuxenutbildning	Intäkter	12 906	13 996	15 008	1 012
	Kostnader	-67 868	-64 265	-65 041	-775
	Netto	-54 962	-50 269	-50 032	237
78. Daglig verksamhet (inkl. lokaler och avskrivningar)	Intäkter	2 767	1 431	2 193	762
	Kostnader	-62 213	-66 006	-64 845	1 162
	Netto	-59 443	-64 575	-62 652	1 923

* Utfall 2010 avser hela f.d. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Analys av ekonomiskt utfall på respektive verksamhet

Allmänt

Den ekonomiska redovisningen för 2011 är rättvisande men har kvalitativa brister vad avser överskådlighet och enkelhet. Under hösten 2011 inleddes ett genomgripande arbete med att korrekt placera intäkter och kostnader utifrån de olika verksamheterna. För 2012 har det nu skapats väsentligt större utrymme till att värdera olika verksamheters nettokostnader och för värdering av dess effektivitet. Tidigare brister har rättats till.

Exempelvis förekommer för 2011 betydande kostnads- men även intäktsposter på centrala budget- och kostnadsställen men som rimligtvis borde ha förts direkt på verksamhet.

Arbets- och kompetenscenter

Verksamheten lämnar ett överskott av flera anledningar.

Verksamheten med Trainee-anställningar för ungdomar har ett överskott då ett antal ungdomar har avbrutit anställningen i förtid. Frilagt ekonomiskt utrymme har inte kunnat om disponeras på så kort tid.

Vi har haft svårigheter att rekrytera deltagare till Offentligt skyddat arbete (OSA) i den utsträckning vi har planerat för.

Fördröjt rekryteringsförfarande avseende egen personal har medfört överskott på löner.

Högre intäkter än budgeterat på grund av ökade inflöden på garantierna från Arbetsförmedlingen.

Förvaltningskontor och Matchning Södertörn

Förvaltningskontoret går med ett överskott på ca 1,7 mkr till följd av onormalt hög personalrörlighet. I samband med delning av nämnderna har viss turbulens förekommit. Knappt 60 % av förvaltningskontorets personal har under året växlats ut. Planerade kompetensinsatser har därför bortfallit på väntat sätt. Vidare så har IT-satsningar inte genomförts fullt ut.

Det slutliga resultatet för projekt Matchning Södertörn blir inte klart förrän projektet avslutas i april 2012, men en periodisering för ett underskott på 2 mkr för 2011 är gjord. En riskbedömning har genomförts där vi kommit fram till att ersättningar från Europeiska socialfonden kan komma att reduceras med ca 25 % på grund av ej godkänd individuppföljning.

Botkyrka Vuxenutbildning

Antalet helårselever inom Sfi har varit högre än budgeterat och fler elever än tidigare läser inom länets yrkesinriktade sfx-utbildningar, samt specialutbildningarna för personer med syn- och hörselnedsättning. Till följd av detta går verksamheten med 1,5 mkr i underskott.

Inom den gymnasiala vuxenutbildningen har vi ett överskott på 1,5 mkr, till följd av att vi var tvungna att vara något restriktiva vid beviljandet av ansökningar till höstens starter då den statliga satsningen på yrkesvux minskar avsevärt 2012.

Daglig verksamhet

Har en budget i balans i verksamheterna, men har ett överskott relativt budget på lokalhyror och kapitaltjänstkostnader.

Xenter

Har en budget i balans i verksamheten, men har ett överskott på kapitaltjänstkostnader.

Investeringar

Projekt	Utfall 2010	Budget 2011	Utfall 2011	Budgetavvikelse 2011
3504 Xenter	-941,1		-11	-11
3505 Daglig verksamhet	-484,4			
3507, Vuxenutbildning	-3,2			
3508 Ombyggnation FK	-2344			
3509 IT-investeringar FK	-100			
3510 Larm FK	-885,1			
3511 Möbler FK	-12			
3512 Invent förvaltningsk			-22	-22
3518 IT Xenter		-800	-926	-126
3519 Inventarier Xenter		-200	-323	-123
3521 Lokalanpassning dagl vht		-900	-488	412
3522 IT daglig verksamhet			-19	-19
3523 Inventarier daglig vht		-100	-118	-18
	-4769,8	-2000	-1 907	93

I budgetarbetet fördelades hela investeringsbudgeten på Daglig verksamhet och Xenter, där vi kunde bedöma att de största behoven fanns 2011. Lokalerna på Daglig verksamhet är utsatta för extraordinärt hårt slitage beroende av den typ av verksamhet som bedrivs i dem. Inför framtiden kommer vi att överväga lämpligheten i att fortlöpande reservera ett schablonmässigt medelsutrymme för att klara dessa löpande underhållsbehov.

Medborgaren i centrum - ett Botkyrka för alla

Mål 1: Botkyrka är en bra kommun att bo, leva och verka i

Botkyrka ska vara en levande livs- och arbetsmiljö genom att erbjuda ett bra boende och vara en natur-, kunskaps- och upplevelsekommun. Tillväxt och välfärd skapas genom att stimulera de viktigaste resurser som kommunen har, d v s den enskilde medborgarens kraft och kreativitet. Kommunen ska vara en trygg och trivsamt plats. Attraktiva och säkra närmiljöer är viktigt för att människor ska känna sig trygga. Andra aspekter av trygghet är att människor har en tryggad försörjning och känner en social trygghet i svåra situationer.

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
1 a) År 2014 ska minst 96 % av invånarna uppleva att Botkyrka är en bra kommun att bo, leva och verka i (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	92%	90%	95%	85%
1 b) År 2014 ska minst 88 % av invånarna uppleva att det är tryggt i deras närområde (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	84%	85%	86%	77%
1 c Kvinnor och män) År 2014 ska minst 100 % av våra deltagare/elever/arbetstagare vara "nöjda" med våra verksamheter			80%	88%
1 c Kvinnor) År 2014 ska minst 100 % av våra deltagare/elever/arbetstagare vara "nöjda" med våra verksamheter			80%	88%
1 c Män) År 2014 ska minst 100 % av våra deltagare/elever/arbetstagare vara "nöjda" med våra verksamheter			80%	88%

Nämndmål.

Nämnden vill se en fortsatt utveckling av samverkan internt i kommunen med andra myndigheter och förvaltningar, men även att kommunen/förvaltningen tar aktiv del i utveckling av södertörnssamverkan

Nämndmål

Det är angeläget att förvaltningens insatser, där det är möjligt blir en kraftfull del av utvecklingen i de olika stadsdelarna, det vill säga områdesarbetet.

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska kvalitetssäkra att informationen om stöd som kommunen erbjuder våra medborgare når våra medborgare i rätt tid genom hemsidan eller kontaktcenter

Åtagande 2) Vi fortsätter att utveckla tjänsten Nystartskontor, som ger individuellt stöd till alla Botkyrkabor som vill starta/har startat företag. Som en del av "Tillväxtkontor Alby" kommer vi att förlägga vissa insatser/aktiviteter till medborgarkontoret i Alby.

Åtagande 3) Vi ska i samarbete med Näringslivschefen fortsätta dialogen med näringslivet, för att än bättre kunna möta arbetsgivarens behov.

Åtagande 4) Förvaltningen skall bidra med insatser utifrån det fastställda utvecklingsprogrammet för Alby och Tullinge.

Åtagande 5) Vi ska utveckla kvalitetssäkringssystemet inom YH-utbildningarna och Xenters gymnasieutbildningar. Detta för att upptäcka och kunna åtgärda eventuella brister.

Åtagande 6) Inom samtliga verksamhetsområden kommer vi att mäta elevernas/arbetstagarnas/deltagarnas nöjdhet.

Uppföljning och analys

Uppföljning nämndmål)

Förvaltningen har ett stort nätverk av samarbetspartners både internt i kommunen och med andra myndigheter. En utveckling av Södertörnssamverkan har t.ex. varit den gemensamma upphandling av vuxenutbildning som påbörjades under året. Projekt Matchning Södertörn är en annan stort samverkansområde. Daglig verksamhet ingår i ett utvecklingsarbete med att förbättra insatsmätningarna i Södertörn.

Uppföljning åtagande 1)

Vi har kvalitetssäkrat vår information på Netwise för samtliga våra verksamheter. Flera verksamheter har utvecklat sitt arbete med traditionell media som tidningar och sociala media för att nå fler personer. Daglig verksamhet har genomfört informationsmöten på kvällstid för Gode män, anhöriga samt boendepersonal på kvällstid. Vägledningscenter har under 2011 vägledare på plats ute på ett medborgarkontor minst en gång i veckan och ett samarbete med Arbetsförmedlingen har inletts så att det kommer att finnas vägledare minst en gång i månaden på Arbetsförmedlingen. En avstämning med ansvariga på medborgarkontoren har genomförts under hösten. Medborgarkontorens uppfattning är att det inte är nödvändigt med en vägledare på plats i deras lokaler, de föredrar istället att hänvisa elever till Botkyrka Vägledningscenter. Undantaget är Alby medborgarkontor som även fortsättningsvis vill ha studie- och yrkesvägledare på plats. Även på arbetsförmedlingen fortsätter vi att ha en studie- och yrkesvägledare på plats en gång per månad. De minskande elevkullarna och stora antalet lediga gymnasieplatser ställer stora krav på Botkyrka och Xenter när det gäller att locka till sig elever. Vi lyckades nästan fylla alla platser på de estetiska utbildningarna genom den massiva marknadsföringen som genomfördes via öppna hus, öppna skoldagar, annonsering på pendeltåg, tunnelbana, facebook och i tidningar. Tyvärr blev det inget intag till gymnasieutbildningen Grafisk medieproduktion på grund av för få sökande. Tillsammans med det grafiska branschrådet har vi lagt upp en strategi för marknadsföringen av Grafisk medieproduktion 2012. En bred marknadsförings- och informationsinsats har genomförts för uppdragen kring sommarjobb, uppföljningsansvaret, sommarlovsentreprenörerna m.fl. på Arbets- och kompetenscenter. Helgonet, kommunens hemsida, SYV-nätverk, öppet hus, områdessekreterare och brevutskick, sociala medier, annonser i lokaltidningen, informationsaktiviteter på skolor, deltagande på ungdomsmässan och affischering är några av de kanaler som har använts.

Uppföljning åtagande 2)

Projekt Nystartskontor avslutades formellt den 31 mars. I samband med nämndsammanträdet den 9 juni gjordes en muntlig rapportering för nämndledamöterna med fokus på resultat, erfarenheter och kompetens som projektet fört med sig, effekter samt förslag inför en införande i ordinarie verksamhet. I samband med övergången till ordinarie verksamhet har tjänsten ändrat namn till Orientering start av företag. Syftet med namnbytet är att tydligare beskriva tjänsten. Inom ramen för verksamhetens insatser utifrån utvecklingsprogrammen för Alby och Tullinge erbjuds bland annat nystartsvägledning på respektive medborgarkontor.

Uppföljning åtagande 3)

Under 2011 har förvaltningen intagit en aktiv roll i syfte att skapa kraftsamling kring kommunens arbetsmarknads- och näringslivsfrågor. Behovet av att stärka och mer strukturerat styra kommunens samlade jobbfrämjande arbete har identifierats. I samspel med kommunledningen och kommunledningsförvaltningen har detta lett till att ett särskilt utvecklingsprojekt kunnat sättas igång. Allt i avsikt att bättre rusta kommuninvånare för arbetsmarknaden men även att stimulera arbetsmarknaden att skapa fler sysselsättningstillfällen.

Uppföljning åtagande 4)

Uppdraget Tillväxt Alby som är ett samarbete mellan förvaltningar och kommunala bolag inleddes i februari och en handlingsplan för 2011-2012 har tagits fram. 2 insatser har genomförts under året. Det första var ett seminarium med företagarna i Alby centrum i samarbete med Botkyrkabyggen för att diskutera utvecklingsfrågor för Alby centrum. Det andra var en pilotomgång av programmet Framtidsentreprenör för vuxna arbetslösa.

Uppföljning åtagande 5)

För att utveckla kvalitetssäkringen i yrkeshögskoleutbildningarna har Xenter ett system som innebär att vi utvärderar varje genomförd kurs. Dessutom gör Xenter en halvtids- och heltidsutvärdering av hela utbildningen som återkopplas till de studerande samt diskuteras inom ledningsgruppen för utbildningen och Yh-gruppen på Xenter. Genom regelbundna möten med gymnasieutbildningarnas branschråd säkerställer vi att vi kan möta de förändringar som sker i respektive bransch.

Uppföljning åtagande 6)

Vi har vid flera tillfällen under året mätt nöjdheten och resultatet ligger över målet.

Slutsatser för framtiden

Inom förvaltningen borde vi i större utsträckning dra nytta av de lärdomar och erfarenheter som respektive verksamhet fått av sina olika informationsinsatser.

Elevkullarna till gymnasiet minskar vilket ställer stora krav på marknadsföring av Xenters spetsutbildningar som bedrivs i samarbete med Tumba gymnasium.

Förvaltningen har planer på att kommande år genomföra en förvaltningsövergripande enkätundersökning om bemötande, service och tillgänglighet.

Mål 2: Botkyrkaborna är delaktiga och kan påverka i kommunen

I ett demokratiskt samhälle har alla människor lika värde och lika rättigheter. Trots det är skillnaderna fortfarande stora och alltför många känner ett utanförskap. Arbetet för jämlikhet och delaktighet ska intensifieras ytterligare. Botkyrka ska utveckla och fördjupa demokratin. Alla ska ha möjlighet att påverka. En viktig del för att öka delaktigheten är de dialogforum som vi inrättar i varje kommundel. Här kan förtroendevalda och medborgare mötas för att tillsammans diskutera hur Botkyrka kan utvecklas.

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
2 a) År 2014 ska minst 75% av invånarna uppleva att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	61%	60%	70%	65%
2b Kvinnor och män) År 2014 ska minst 90% av våra studerande känna att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen (Vuxenutbildningen och Xenter)	78,4%		86,0%	85,0%
2 b Kvinnor) År 2014 ska minst 90% av våra studerande känna att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen (Vuxenutbildningen och Xenter)			86,0%	85,0%
2 b Män) År 2014 ska minst 90% av våra studerande känna att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen (Vuxenutbildningen och Xenter)			86,0%	84,0%
2c Kvinnor och män) År 2014 ska minst 90% av arbetsmarknadsprogrammets deltagare känna/uppleva att de är med och påverkar det de deltar i.	55%		75%	82%
2c Kvinnor) År 2014 ska minst 90% av arbetsmarknadsprogrammets deltagare känna/uppleva att de är med och påverkar det de deltar i.			75%	
2c Män) År 2014 ska minst 90% av arbetsmarknadsprogrammets deltagare känna/uppleva att de är med och påverkar det de deltar i.			75%	
2d Kvinnor och män) År 2014 ska minst 90% av deltagarna i daglig verksamhet uppleva att de kan påverka sin dagliga verksamhet			85%	85%
2d Kvinnor) År 2014 ska minst 90% av deltagarna i daglig verksamhet uppleva att de kan påverka sin dagliga verksamhet			85%	85%
2d Män) År 2014 ska minst 90% av deltagarna i daglig verksamhet uppleva att de kan påverka sin dagliga verksamhet			85%	85%

Åtaganden

Nämndmål. Vi skapar och upprätthåller upparbetade arenor för kvinnor, män, flickor och pojkar från olika kommundelar och kranskommuner i olika åldrar och olika sociala, etniska och religiösa gränser.

Åtaganden

Åtagande 1) Alla verksamheter ska ha planer för hur deltagarinflytandet skall öka och våra metoder att ta tillvara erfarenheter ska utvecklas.

Åtagande 2) Det är viktigt att alla medborgarförslag hanteras skyndsamt och med ett positivt bemötande

Åtagande 3) För att känna sig delaktig och kunna engagera sig krävs det att personer hittar rätt information i rätt tid. Därför är det viktigt att vår hemsida är uppdaterad och att informationen är lättillgänglig.

Åtagande 4) Informationsinsatser kring sommarjobben och uppföljningen ska öka med en särskild satsning i Tullinge och Alby.

Åtagande 5) Vi ska fortsätta att utveckla våra fokusgrupper.

Åtagande 6) Vi ska göra de studerande ännu mer delaktiga i framtagandet av de egna studieplanerna

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

På vuxenutbildningen gör biträdande rektorer minst ett klassrumsbesök per vecka, där fokus ligger på pedagogik, elevinflytande, stämning i klassrummet. Vuxenutbildningens studerandeenkät visar på att de studerande generellt sett är nöjda med vägledningscenters service och sina utbildningar. Svarefrekvensen är dock låg främst bland studerande hos externa leverantörer. 68% av de studerande tycker att de får vara med och påverka sin utbildning. Siffran är låg i förhållande till målsättningen men samtidigt uttrycker en del av de studerande att de inte önskar påverka innehållet i kursen eftersom de anser att läraren är den som är bäst lämpad att göra bedömningar om kursinnehållet. Även om vi ser att eleverna till viss del inte önskar mer delaktighet, är ökat elevinflytande ett viktigt arbetssätt för att arbeta med frågor om demokrati. Diskussioner förs med arbetslagen om hur resultaten kan höjas. Daglig verksamhet har under våren haft flera aktiviteter tillsammans med den största intresseorganisationen för brukarna. Arbetet med att utveckla centralt arbetstagaråd (CAR) fortsätter och CAR har haft fyra möten utifrån ett brukarperspektiv.

Uppföljning åtagande 2)

Flera medarbetare inom förvaltningen har deltagit i utbildning för att bli skribenter för kommunens hemsida. De flesta av förvaltningens texter har klarspråksgranskats.

Uppföljning åtagande 3)

Genom att uppdatera vår bildbank med fotografier samt texter för våra verksamheter har vi tagit ett stort steg för att synliggöra vad våra verksamheter erbjuder olika målgrupper i kommunen. Vi arbetar kontinuerligt med att använda ett utifrån-och-in-perspektiv och har ett personligt tilltal till den målgrupp som vi riktar kommunikationen mot. Vår förvaltning har också drivit på för att kommunen ska öka sin närvaro i sociala medier för att föra en aktivare dialog med medborgare. I slutet av året lanserade kommunen ett Twitter-konto som vid årets slut hade 240 följare. Nu ska kommunen också starta upp ett Facebook sida. Under 2012 kommer det att ske stora insatser för att ytterligare öka vår kommuns närvaro i den digitala världen.

Uppföljning åtagande 4)

Vi har genom aktivt PR-arbete skapat mycket press, artiklar i Mitti och Södra Sidan, kring sommarjobben som tillsammans med en kommunikationsinsats mot studie- och yrkesvägledare i våra skolor resulterat i att 1530 ungdomar registrerat sig för sommarjobb. I samband med lanseringen av bland annat sommarjobb och sommarlovsentreprenörer har det bedrivits informationsinsatser i kommundelarna med särskilt fokus på Alby och Tullinge. Nämnden har enbart haft ett medborgarförslag att hantera under 2011. Svaret på förslaget sammanställdes inom en vecka.

Uppföljning åtagande 5)

Samtliga verksamheter håller på att utveckla sina kvalitetssäkringssystem bland annat genom att arbeta i större omfattning med fokusgrupper. Fokusgrupperna är positiva av flera anledningar. Dels ger de skolledningen information om kvaliteten på undervisningen och gör att eventuella förbättringsbehov upptäcks och dels blir det lättare för eleverna att efter fokusgrupperna spontant komma och prata med skolledningen.

Uppföljning åtagande 6)

Inom sfi har vi tagit fram ett system där eleven själv kan följa sin progression inom kursen, enligt lärarens bedömning. Detta ska ge information till både elev och lärare att för en diskussion om elevens framsteg och vad som kan göras från respektive håll för att eleven ska nå målen i kursen snabbare.

Slutsatser för framtiden

För att känna sig delaktig och kunna engagera sig krävs det att personer hittar rätt information i rätt tid. Därför är det viktigt att förvaltningens verksamheter har uppdaterad information på hemsidan samt att den är lättillgänglig. Förvaltningens dokumentmallar behöver ses över. Vuxenutbildningen ska arbeta med att få upp svarsfrekvensen på studerandeenkäten och deltar i ett arbete med att ta fram en länsövergripande enkät. Klassrumsbesöken har varit en mycket bra källa till kontakt med eleverna och bidrar till ökad känsla av trygghet och trivsel. Vidare blir det efter dessa besök lättare för eleverna att spontant komma till skolledningen med synpunkter och frågor. Xenter vill förstärka barn och ungas röst i Botkyrka och få dem att förstå att de har möjlighet att vara aktiva, uttrycka åsikter och göra berättelser om sådant de tycker är angeläget - samt att de kan nå ut till många tack vare modern teknik. Daglig verksamhet ska ha ett systematiskt samarbete med intresseorganisationerna genom gemensamma aktiviteter, arbetsgrupper och en regelbunden dialog. Då nämnden har fått medborgarförslag att hantera blir det svårare att upprätthålla rutiner kring hanteringen av dessa.

Mål 3: Kommuninvånarna får ett bra bemötande och bra service av kommunens anställda

Kommuninvånarna ska få ett bra bemötande i kontakten med de anställda i kommunen. Alla ska bemötas med respekt, få sakkunnig information, stöd och hjälp. Ingen ska särbehandlas. Kommuninvånarna ska uppfatta att det är enkelt att ha kontakt med kommunen och att man får tydliga och klara besked och bra service. Medborgare som är brukare i de kommunala verksamheterna ska känna att de har möjlighet att påverka den egna verksamheten förutom att de är nöjda med den service de får.

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
3 a) År 2014 ska minst 89% av invånarna anse att kommunens anställda ger dem ett bra bemötande (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	78%	80%	87%	81%
3b Kvinnor och män) År 2014 ska minst 95% av våra studerande känna att de får hjälp och stöd för att klara sina studier (Vuxenutbildningen och Xenter)	76,8%		90,0%	86,0%
3b Kvinnor) År 2014 ska minst 95% av våra studerande känna att de får hjälp och stöd för att klara sina studier (Vuxenutbildningen och Xenter)			90,0%	87,0%
3b Män) År 2014 ska minst 95% av våra studerande känna att de får hjälp och stöd för att klara sina studier (Vuxenutbildningen och Xenter)			90,0%	84,0%
3c Kvinnor och män) År 2014 ska minst 85% av dem som varit i kontakt med Vägledningscenter känna att de fått det stöd och den hjälp de behöver.			50%	89%
3c Kvinnor) År 2014 ska minst 85% av dem som varit i kontakt med Vägledningscenter känna att de fått det stöd och den hjälp de behöver.			50%	90%
3c Män) År 2014 ska minst 85% av dem som varit i kontakt med Vägledningscenter känna att de fått det stöd och den hjälp de behöver.			50%	87%
3d Kvinnor och män) År 2014 ska minst 95% av arbetstagare inom daglig verksamhet känna att de blir förstådda i sin kommunikation.	85%		88%	97%
3d Kvinnor) År 2014 ska minst 95% av arbetstagare inom daglig verksamhet känna att de blir förstådda i sin kommunikation.			88%	96%
3d Män) År 2014 ska minst 95% av arbetstagare inom daglig verksamhet känna att de blir förstådda i sin kommunikation.			88%	98%
3e Kvinnor och män) År 2014 ska minst 85% av de ungdomar som deltar i Arbets- och kompetenscenters vägledningsinsatser uppleva vägledningen som meningsfull			70%	72%
3e Kvinnor) År 2014 ska minst 85% av de ungdomar som deltar i Arbets- och kompetenscenters vägledningsinsatser uppleva vägledningen som meningsfull			70%	
3e Män) År 2014 ska minst 85% av de ungdomar som deltar i Arbets- och kompetenscenters vägledningsinsatser uppleva vägledningen som meningsfull			70%	

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska se till att kontaktcenter och medborgarkontoren känner sig uppdaterade på vår organisation, service och aktuellt utbud.

Åtagande 2) Vi kommer att arbeta aktivt för att kommunikationen är tydlig och att de skapade förväntningarna på en tjänst uppnås i kontakt med den aktuella målgruppen.

Åtagande 3) Vi ska kvalitetssäkra den externa hemsidans utformning och innehåll.

Åtagande 4) Inom Vuxenutbildningen ska vi utveckla nya pedagogiska metoder för att stödja elever med särskilda behov.

Åtagande 5) Vi ska öka möjligheten till digital kommunikation mellan lärare och studerande.

Åtagande 6) Vi ska vidareutveckla chattmöjligheten på vägledningscentret och även som en del i satsningen på "Tillväxtkontor i Alby" ge vägledning på medborgarkontoret.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Vi har i samarbete med Kontaktcenter kvalitetssäkrat vår information på Netwise för samtliga våra verksamheter. Alla anställda på medborgarkontoren har utbildats i hur web-ansökan till vuxenutbildningen går till och såväl vägledningscenter som nystartskontoret finns kontinuerligt på medborgarkontoren. Daglig verksamhet har distribuerat sin informationsbroschyr om verksamheten på lättläst till kontaktcenter och medborgarkontor.

Uppföljning åtagande 2)

Alla verksamhetsområden arbetar kontinuerligt med att förbättra kommunikationen mot sina respektive målgrupper. Webben i stort och sociala medier i synnerhet blir allt viktigare kanaler.

Uppföljning åtagande 3)

Samtliga verksamheter har granskat och uppdaterat den information som finns på Botkyrka kommuns hemsida. Flera webbredaktörer är utbildade.

Uppföljning åtagande 4)

Vuxenutbildningen har startat ett speciallärarteam med två lärare som arbetar med att förbättra metoder och rutiner för stöd till elever med särskilda behov. I samarbete med Tumba och Hallunda bibliotek har språkcaféer startat upp på prov en dag/vecka. Här får eleverna möjlighet att träffas på sin fritid och under ledning av en lärare diskutera aktuella samhällsfrågor i syfte att utveckla språket.

Uppföljning åtagande 5)

Såväl Xenter som Vuxenutbildningen arbetar med att förbättra möjligheterna till digital kommunikation mellan elever och lärare bland annat genom lärplattformarna V-klass och Fronter.

Uppföljning åtagande 6)

Vägledningscenter har under året haft 18 451 medborgarkontakter! 4 700 ärenden handlade om längre vägledningssamtal och drygt 5 000 var telefonsamtal. Trots denna mängd lyckades

vi upprätthålla en servicegrad som vida översteg satta mål. Vägledningscenter har vägledningsschatten öppen flera gånger per vecka och vägledning på varje medborgarkontor har skett en gång per månad.

Slutsatser för framtiden

Xenter fortsätter att testa nya kanaler för att märkas i mediebruset och kunna konkurrera med andra utbildningsanordnare, vilket blir extra viktigt när gymnasieeleverna blir färre.

Vi har sett att det finns behov av en utbildningsinsats för handledare i samband med sommarjobben. Informationsmöten med handledarna kommer därför att genomföras för att stärka dem i sin roll. Vi måste framöver påbörja arbetet med att få fram tillräckligt många sommarjobb ännu tidigare än vad som gjorts hittills.

Med en egen hemsida för vägledningscenter ökar våra möjligheter att komma ut med korrekt och relevant information i tid. Hemsidan kommer att starta under tidigt 2012.

Mål 4: Medborgarna har lika möjligheter och rättigheter

Kommunens invånare ska ha lika möjligheter att utveckla och bidra med sin förmåga i arbetslivet, på fritiden och i samhället generellt. Det ska gälla oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck

Mångfald- och jämställdhetsarbetet ska stärkas och genomsyra all kommunal verksamhet och samhällsplanering. Vår avsikt är att arbeta för att ge mångfald och antidiskriminering genomslag i verksamhet och personalsammansättning. Vi ska bli en förebild och uppmana andra aktörer att inta ett aktivt förhållningssätt i dessa frågor

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
4 a) År 2014 ska minst 95% av invånarna uppleva att de inte utsätts för diskriminering (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	88%	93%	92%	90%
4b Kvinnor och män) År 2014 ska 100% av våra elever/arbetstagare/deltagare känna att de behandlas lika oberoende kön, kulturell, social eller religiös bakgrund	86,1%		100%	93%
4b Kvinnor) År 2014 ska 100% av våra elever/arbetstagare/deltagare känna att de behandlas lika oberoende kön, kulturell, social eller religiös bakgrund			100%	91%
4b Män) År 2014 ska 100% av våra elever/arbetstagare/deltagare känna att de behandlas lika oberoende kön, kulturell, social eller religiös bakgrund			100%	94%

Åtaganden

Åtagande 1) I våra arbetstagar-/ deltagar-/ elevenkäter ska vi ha frågor som fångar upplevelsen av diskriminering och social distans i kommunen.

Åtagande 2) För att uppmåna andra aktörer att inta ett aktivt förhållningssätt till att alla medborgare har lika möjligheter och rättigheter ska vi arbeta strategiskt med pressarbete och PR-insatser.

Åtagande 3) Vi ska utveckla regionalt samarbete som kan ge nyanlända en snabbare och långsiktigt hållbar väg till självförsörjning.

Åtagande 4) Vi ska organisera en konsekvent och permanent samverkan för bättre matchning mellan näringslivets och offentliga verksamheters personalbehov och kompetensutvecklad arbetskraft (Matchning Södertörn).

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Samtliga verksamheter arbetar med deltagarenkäter/fokusgrupper där man även fångar upp upplevelsen av diskriminering och social distans i kommunen. Daglig verksamhets brukarundersökning har utvecklats ytterligare med nya frågor angående arbetsmiljön, diskriminering, och om att känna sig förstådd i sin kommunikation. Vuxenutbildningen hade omformulerat frågorna om likabehandling i sin studerandeenkät inför vårens enkät för att göra dem tydligare men detta fick motsatt effekt och det kan ha varit svårt för de studerande att förstå frågorna. Vuxenutbildningen bedömer att det försämrade enkätresultatet framför allt beror på att eleverna har haft svårt att tolka frågan. Höstens enkät, där frågan har förtydligats, visade att 91% av eleverna tycker att de behandlas lika av lärare, vilket är en stor förbättring mot vårens resultat.

Uppföljning åtagande 2)

Satsningar på att underlätta för målgruppen personer med funktionsnedsättning att komma ut på arbetsmarknaden ökar generellt. Arbets- och kompetenscenter har i slutet på året påbörjat ett deltagande i ESF-projektet Vialumina, där Samhall är huvudman, för att utveckla nya metoder som underlättar för arbetslösa med en funktionsnedsättning att få ett arbete. Lärlingsutbildning på Särvox har startat i syfte att öka anställningsbarheten hos målgruppen kognitivt funktionshämmande. I slutet på året startade Daglig verksamhet projektet Start - stöd till arbete som finansieras av Finsam. Projektet ska genom metoden Supportet Employment möjliggöra inträde på arbetsmarknaden genom att matcha målgruppen till subventionerade anställningsformer så som utvecklings- och trygghetsanställningar. Målgruppen i projektet är personer med lindrig utvecklingsstörning, autism och hjärnskadade förvärvade i vuxen ålder. Förvaltningen har under hösten varit representerade på kommunens seminarier och konferenser på temat Ett interkulturellt Botkyrka. På Xenter har man riktat sina marknadsföringsinsatser för utbildningen Live-TV främst till kvinnor för att få en jämnare uppdelning. Deltagarna på utbildningen har hittills främst bestått av män med etnisk svensk bakgrund.

Uppföljning åtagande 3)

Under året har vi medverkat i en samrådsgrupp för nyanlända flyktingar där samarbete mellan myndigheter diskuterades. En överenskommelse för samarbete om flyktingar togs fram avseende samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen och Arbets- och vuxenutbildningsförvaltningen. Samrådsgruppen har bildats i syfte att underlätta integrationen för nyanlända ut på arbetsmarknaden. Under hösten har vi arbetat med att pr-mässigt lyfta Botkyrka Vuxenutbildning och SFI för företagare och entreprenörer.

Uppföljning åtagande 4)

Projekt Matchning Södertörn avslutas i april 2012 och diskussioner förs kring om och i så fall hur projektet ska implementeras i verksamheten.

Slutsatser för framtiden

Förvaltningen bör arbeta mer gemensamt med enkäter för att säkerställa kvaliteten i dessa. Arbetet med att systematiskt identifiera och lyfta fram pr-mässiga guldkorn i verksamheter ska fortsätta. Det är viktigt att vi lyckas levandegöra den interkulturella strategin så att den kommer till praktisk användning i våra olika verksamheter.

Mål 5: Botkyrkaborna mår bra och har en god hälsa

Världshälsoorganisationen (WHO) har definierat hälsa som "ett tillstånd av fullständig fysisk, psykisk och socialt välbefinnande". Hälsa är därmed något mer än frånvaron av sjukdom. Hälsa omfattar något positivt, en känsla av god livskvalitet och välbefinnande. I folkhälsoarbetet utgår vi från ett hälsofrämjande perspektiv. Perspektivet innebär att vi stärker de faktorer som främjar hälsa istället för att fråga varför människor blir sjuka

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
5 a) Under perioden 2011-2014 ska hälsan förbättras i Botkyrka uttryckt som att ohälsotalet minskar (KF)	33,8	27,4	33,0	

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska inom alla verksamheter ha aktiviteter och insatser som ger ökad medvetenhet om vad som främjar hälsa.

Åtagande 2) På våra "brukarforum" inom Daglig verksamhet ska kost och hälsa vara en stående punkt.

Åtagande 3) Vi kommer att ta fram ett lokalprogram med utgångspunkt att bland annat stimulera till en kreativ och tillfredställande arbetsmiljö där tillgänglighetskrav uppnås och med en tydlig varumärkesprofilering.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Verksamheterna arbetar aktivt med aktiviteter och insatser som främjar hälsa hos deltagarna. Arbets- och kompetenscenter har en hälsocoach, vuxenutbildningen genomför hälsodagar och hälsa ingår i de individuella planerna inom daglig verksamhet där man också har samarbetat med Vård- och omsorgsförvaltningen i projektet Hälsosamma gruppboheter. På Xenter har hårdare regler för hantering av färg och kemikalier införts och nya rutiner med städledare har lett till bättre lokalvård. Verksamheterna genomför skydds rond kontinuerligt för att skapa en trygg och säker arbetsplats för alla. Förvaltningen har under året beslutat att samarbetet med Landstinget angående hälsokommunikatörer ska fortsätta även 2012. Tidigare arbete med

hälsokommunikatörer har enbart gällt nyanlända men målgruppen har nu utökats till att gälla personer som har behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete på annat språk än svenska.

Uppföljning åtagande 2)

Kost och hälsa är stående punkter på Daglig verksamhets brukarforum.

Uppföljning åtagande 3)

Vi har inte hunnit ta fram ett gemensamt lokalprogram, men under året har en person anställts med ansvar för lokalfrågor. Detta får bli ett arbete för 2012.

Slutsatser för framtiden

På grund av andra stora förändringar har inte något lokalprogram för förvaltningen tagits fram under året. En person anställd för att arbeta med förvaltningens lokaler är dock utsedd. Friskvårdsarbete är viktigt i arbetet med stora delar av förvaltningens målgrupper och ska därför ingå som en naturlig del i verksamheterna. För ett jämlikt samhälle behöver våra elever och deltagare medvetandegöras om genuskillnader. Det är viktigt att detta ligger integrerat och sker löpande.

Unga och äldre i fokus - ett Botkyrka med goda uppväxtvillkor och ett tryggt liv för alla

Mål 6: Barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor i Botkyrka

Botkyrka ska vara en trygg och bra kommun att växa upp i. Kommunens olika verksamheter måste här samverka med varandra och med andra aktörer för att nå önskat resultat. Förskolans pedagogiska verksamhet har stor betydelse för en god språkutveckling och en bra start i livet för de minsta.

En bra uppväxt handlar även om att ha en bra fritid och att få utlopp för kreativitet och skapande. Kommunens upplevelsesatsning syftar till att stödja och uppmuntra de ungas idéer och initiativ inom detta område

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
6 a) Minst 90% av ungdomar i åldrarna 10-19 år ska år 2014 uppleva att de har en bra fritid (KF)				
6 b) 82% av föräldrarna till barn i åldern 1-10 år ska år 2014 anse att Botkyrka är en bra kommun att växa upp i (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	71%	67%	76%	62%
6c Flickor och pojkar) År 2014 ska minst 75% av ungdomarna inom Uppföljningsansvaret nås via olika uppsökande insatser.			60%	44%
6c Flickor) År 2014 ska minst 75% av ungdomarna inom Uppföljningsansvaret nås via olika uppsökande insatser.			60%	
6c Pojkar) År 2014 ska minst 75% av ungdomarna inom			60%	

Uppföljningsansvaret nås via olika uppsökande insatser.		
6d) Antalet mediepedagogiska projekt i Alby inom ramen för Mediepedagogiskt Centrum ska öka till 5 senast år 2014	2	0

Åtaganden

Åtagande 1) Arbets- och kompetenscenter åtar sig att även framöver arbeta och genomföra insatserna kring det kommunala uppföljningsansvaret, bland annat genom uppsökande verksamhet och kontakter med grundskolor och gymnasieskolor.

Åtagande 2) Vi ska fortsätta att utveckla samverkan med andra myndigheter och förvaltningar för att bättre kunna individualisera våra insatser.

Åtagande 3) Vi ska öka samarbetet med arbetslivet, grundskolan, gymnasiet, Kultur- och fritid för att ännu mer stärka kopplingen utbildning - arbetsliv (Xenter).

Åtagande 4) Vi vill också se en fortsatt utveckling och satsning på Sommarlovsentreprenörerna.

Åtagande 5) Som en del i de särskilda ungdomssatsningarna skall vi besöka alla i årskurs 1 och 2 samt erbjuda de som går i årskurs 9 information om hur arbetsmarknaden fungerar och hur man söker sommarjobb.

Uppföljning och analys

Uppföljning nämndmål och åtagande 1)

Uppföljningsansvaret på Arbets- och kompetenscenter arbetar med att nå ungdomar i ålder 16-19 år utan sysselsättning, för att i nästa steg erbjuda insatser som kan leda till studier eller arbete. Under läsåret 2010/2011 har uppföljningsansvaret skickat ut erbjudande om kontakt till närmare 300 ungdomar. Uppföljningsansvaret har haft en etablerad kontakt med 105 ungdomar, varav alla har haft vägledningssamtal och coaching i hur de kan komma vidare mot arbete eller studier. 50 ungdomar har haft praktik på arbetsplats och 53 ungdomar har sökt sig till studier. Under hösten 2011 har uppföljningsansvaret skickat ut erbjudande om kontakt till 159 ungdomar. Samarbete kring ungdomar sker genom nätverksträffar där involverade myndigheter går igenom individers behov av samverkan i det enskilda ärendet. Verksamheten finns också representerad i kommunens syv-nätverk. I november påbörjade vi en kommunikationsprocess för att utveckla arbetet med uppföljningsansvaret. Processen påbörjades genom att göra en djupintervju med ungdomar från Tumba, Tullinge och Alby som fått praktik, återgått till studier eller blivit anställda genom insatser inom ramen för uppföljningsansvaret. Djupintervjun tillsammans med en omvärlds- och invärldsanalys landade i ett antal insikter varav följande två är väldigt viktiga: Samtliga intervjuade hade fått information från sin omgivning och därefter tagit kontakt med oss. Med andra ord blir den primära målgruppen för vår kommunikation de som står närmast personen som uppföljningsansvaret vill nå (föräldrar, vänner, studievägledare, lärare, bibliotek, fritidsgårdar m.fl.).

Uppföljning åtagande 2)

Inom kommunen pågår fyra olika verksamheter Paraplyprojektet, Förebyggarsektionen resursenheten, Kraftsamling och Uppföljningsansvaret som i princip alla riktar sig mot den aktuella målgruppen. Utifrån ungdomarnas perspektiv, är vi dock alla "Botkyrka kommun" och de kan uppfattas förvirrande om vi börjar tala om olika namn och insatser. Vi vill helst ha

en väg in, men där man slussar ungdomen till den rätta insatsen. Med utgångspunkt från insikterna har vi inlett en process för att göra en kampanj där unga som deltagit i uppföljningsansvaret själva säger vad de tycker var bra med det stöd som de fick. Vi har också som förslag att inte tala om uppföljningsansvaret då det är en "teknisk term" som utgår från skollagen. Istället vill vi ha en positiv ton i tilltalet och tala om möjligheten i en omstart. Just nu är förslaget att ha en ingång till kommunen som heter "Ung framtid" som har fokus på att fånga upp den aktuella gruppen. Kampanjen kommer att rikta sig i första hand till dem som är befinner sig nära ungdomarnas vardag och som kan tipsa dem om de aktiviteter som kommunen erbjuder för att stödja deras framtida studier/arbete. Vi kommer att arbeta hårt för att få till en lösning som förbättrar samordningen mellan de olika kommunala insatserna.

Uppföljning åtagande 3)

Xenter har under året erbjudit skolpersonal i Alby och Storvreten att delta i mediepedagogiska projekt. Detta har resulterat i att sju projekt har kunnat genomföras i Storvreten. Projekten har handlat om allt från att motivera flickor som skolkat kraftigt att delta i undervisning, förstärka svenska språket eller utveckla "mattehändelser" för att träna elevernas logiska tänkande. De stora förändringarna inom grundskolan med ny läroplan, nytt betygssystem, lärarlegitimationer mm har tyvärr lett till att inga projekt kunnat genomföras i Alby, men ett projekt där är planerat till våren 2012. Xenter har haft ett stort samarbete med UF och KoF och genomfört hela 31 stycken skolprojekt med totalt 720 deltagande elever. Ett utvecklingsprojekt har genomförts i samarbete med Folkoperan och med stöd från Film Sthlm. Man har också genomfört ett utvecklingsprojekt med inriktning på livesänd TV med stöd av Stockholms läns kulturförvaltning. I samband med kulturmånaden har Xenter med stöd från KoF, genomfört skolbio med 1290 deltagare.

Uppföljning åtagande 4)

Sommarlovsentreprenörerna för ungdomar i årskurs 9 och första och andra året på gymnasiet har genomförts. 16 ungdomar medverkade. Trots omfattande informationsinsatser når vi inte upp till målet om 25 deltagare. En orsak kan vara att antalet kommunala sommarjobb har ökat och att möjligheten till tre veckors sommarjobb med lön framstår som mer attraktivt.

Uppföljning åtagande 5)

Som en del i den särskilda ungdomssatsningen har vi erbjudit information om hur arbetsmarknaden fungerar och om hur man söker sommarjobb. 622 elever på 4 skolor tog del av information.

Slutsatser för framtiden

Samarbetet med utbildningsförvaltningen bör öka för att i ett tidigare skede, genom uppföljningsansvarets resurser och kompetens, fånga upp ungdomar som är på väg att avbryta skolgången. Vi ser att ytterligare insatser behövs för att nå den aktuella målgruppen som återfinns utan skolregistrering. Mer resurser och samverkan med andra aktörer, t.ex. socialtjänsten, aktuella projekt och ideella föreningar behövs för att kunna jobba mer uppsökande.

Sommarlovsentreprenörerna har varit meningsfullt och gynnsamt för de ungdomar som planerar för en framtid som egna företagare och bör därför finnas kvar, dock med ett förväntat deltagarantal på 15 deltagare.

Xenter ska stimulera det pedagogiska utvecklingsarbetet i Botkyrkas skolor genom att erbjuda verksamhet via Mediepedagogiskt Centrum (MPC). Inom ramen för MPC kommer vi att erbjuda projekt specifikt riktade till Albyområdet. Dock kvarstår att den otillräckliga grundfinansieringen av Mediepedagogiskt Centrum gör det svårt att förverkliga de intentioner som finns i Botkyrkas filmsatsning för mediepedagogisk verksamhet. Beträffande skolbion har antalet deltagare minskat under 2011, men målet är att under 2012 komma upp i samma antal som 2010. För att stimulera lärare att använda film i skolan har också ett filmvisningsprojekt med fokus på kortfilm tagits fram av Xenter. Detta kommer att genomföras 2012.

Mål 7: Ungdomar har kunskaper som ger förutsättningar för vidare studier eller arbete

Skolan har avgörande betydelse för våra ungdomars valmöjligheter senare i livet. Godkända betyg i grundskolan och en fullföljd gymnasieutbildning är därför viktiga milstolpar inför klivet ut i arbetslivet eller till högre utbildning. De pedagogiska insatserna ska baseras på individuella behov och anpassas till elevernas olika bakgrund och förutsättningar. Mångfald ska ses som en tillgång.

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
7 a) År 2014 ska 90% av kommunens grundskoleungdomar uppnå behörighet till gymnasieskolan (KF) * Nya kriterier för behörighet i "Utfall 2011"	83%	86%	88%	83%
7 b) År 2014 ska 74% av kommunens ungdomar ha fullföljt gymnasieutbildning vid 20 års ålder (KF)	64%	60%	69%	63%
7c Flickor och pojkar) År 2014 ska minst 80% av dem som deltar i insatser inom Uppföljningsansvaret fullfölja sin planering			65%	80%
7c Flickor) År 2014 ska minst 80% av dem som deltar i insatser inom Uppföljningsansvaret fullfölja sin planering			65%	
7c Pojkar) År 2014 ska minst 80% av dem som deltar i insatser inom Uppföljningsansvaret fullfölja sin planering			65%	
7d Flickor och pojkar) År 2014 ska 100% av ungdomarna i Xenters gymnasieverksamhet ha minst betyget godkänt i sina karaktärsämnen			90%	94%
7d Flickor) År 2014 ska 100% av ungdomarna i Xenters gymnasieverksamhet ha minst betyget godkänt i sina karaktärsämnen			90%	
7d Pojkar) År 2014 ska 100% av ungdomarna i Xenters gymnasieverksamhet ha minst betyget godkänt i sina karaktärsämnen			90%	

Åtaganden

Nämndmål. Arbetsmarknad och Vuxenutbildningsnämnden ska samverka nära med Utbildningsförvaltningen kring de ungdomar som av en eller annan anledning inte kan studera på gymnasiet.

Åtaganden

Nämndmål. Arbetsmarknad och Vuxenutbildningsnämnden skall aktivt utveckla attraktiva YH-utbildningar, som ett led i att höja utbildningsnivån bland kommunens ungdomar. Xenter skall vara ett kraftfullt center för eftergymnasiala utbildningar.

Åtaganden

Åtagande 1) Genom smarta kommunikationsinsatser ska vi se till att synliggöra alla möjligheter som finns för ungdomar att förverkliga sina idéer, utbilda sig eller möjligheten att delta i andra händelser som ger dem möjlighet att kompetensutveckla sig eller bygga nätverk för framtiden.

Åtagande 2) Xenter ska ta hand om all karaktärsämnesundervisning inom det Estetiska programmets profiler animation, foto, ljud och film/tv.

Åtagande 3) Xenter ska även ta hand om all karaktärsämnesundervisning inom Grafisk Medieproduktion på Industritekniska programmet.

Åtagande 4) Dessutom ska Xenter ta aktiv del i program- och konceptutvecklingen i dessa program i nära samverkan med Tumba gymnasium.

Åtagande 5) Xenter ska både i egen regi och i samverkansarbetet "Yrkeshögskola Södertörn" ta fram nya Yh-ansökningar som svarar mot Näringslivets behov.

Åtagande 6) Arbets- och kompetenscenter ska åta sig att svara för praktikplaceringar inom det individuella valet på uppdrag av utbildningsförvaltningarna.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Det kommunala uppföljningsansvaret beskrivs under mål 6. Arbets- och kompetenscenter har upprättat en överenskommelse med Arbetsförmedlingen avseende former och rutiner för insatser riktade till nyinskrivna ungdomar under deras första inskrivningsperiod på 90 dagar innan Jobbgarantin träder in. För personer 18-25 år inom Arbetsförmedlingens Jobbgaranti för ungdomar erbjuder vi fyra yrkesinriktade spår och ett så kallat individuellt spår, vilket riktar sig till ungdomar som behöver stöd och handledning inför yrkes- och studieval.

2 skraddarsydda arbetsmarknadsprogram startade för att underlätta för framförallt ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden. Programmen hade inriktning mot försäljning och information respektive bevakning och bedrevs i samarbete med kommunalt bolag och upphandlade företag inom respektive område. Av de 20 deltagarna på väktarprogrammet fick 75% arbete efteråt. På programmet försäljning och information fick 50% av de 6 ungdomarna som deltog arbete. En ungdomsmässa arrangerades på kvällstid i Folkets hus i Hallunda i samarbete med Arbetsförmedlingen. Mässan riktades till ungdomar mellan 16-19 år med temat information och rekrytering.

Uppföljning åtagande 2,3,4)

En ny överenskommelse mellan Xenter och Tumba gymnasium avseende samarbetet kring karaktärsämnesundervisningen samt konceptutveckling har tagits fram. Elevkullarna i

gymnasiet har minskat och Medieprogrammet försvann som val till gymnasiet men Xenter/Tumba gymnasium har ändå lyckats attrahera elever till de nya spetsutbildningarna med medieinriktning från hela Stockholmsområdet. 94% av eleverna når målet godkänt i på karaktärsämnen vilket klart överstiger målet.

Uppföljning åtagande 5)

Xenter har hösten 2011 åtta yh-utbildningar med 242 platser (antal sökande till dessa platser var 1600 st) och är nu en av de största utbildningsanordnarna i länet. En mätning av hur stor andel av de studerande som är i arbete 6 månader efter avslutad utbildning visar på mycket fina resultat. Totalt går 88% av kvinnorna till arbete efter avslutad utbildning och motsvarande siffra för männen är 81,1%. Fördelat på de utbildningar som har avslutats under året är resultatet så här:

Tryckare - grafisk produktion 83%

Rådgivare inom bank och finans 93%

Binderiteknik 63%

Livesändningsspecialist 100%

Att färre binderitekniker fått arbete beror till största delen på en konjunktursvacka i branschen.

Uppföljning åtagande 6)

När det gäller de praktikplatser som erbjuds inom skolans individuella pro-gram (IV) har Arbets- och kompetenscenter under året haft ansvaret över detta. Ansvaret gäller kontakt med både ungdomen och den aktuella praktikplatsen.

Slutsatser för framtiden

Xenter kommer att koncentrera krafterna på att hålla god kvalitet i de yrkeshögskoleutbildningar de har så att de får behålla dem och också förbättra rutinerna omkring urval och antagning. När det gäller gymnasieåtagandena är det viktigt att det hittills framgångsrika samarbetet med Tumba gymnasium fortsätter även sedan Xenter och Tumba gymnasium hamnat i olika förvaltningar. I ett läge då det blir allt svårare att rekrytera till gymnasiet är det av stor vikt att det bästa i båda organisationerna tas tillvara. Många av de ungdomar som kommer till Arbets- och kompetenscenters verksamhet saknar grundläggande kunskaper och förståelse om de krav arbetslivet ställer på individen. Vi måste komplettera med en längre introduktion som förbereder individen inför arbetslivet.

Samhälle i utveckling - det nya Sverige finns i Botkyrka

Mål 9: Fler Botkyrkabor har arbete och den egna kompetensen tas tillvara

Att människor har ett arbete är en grundläggande förutsättning för en långsiktig samhällsekonomisk stabilitet. Mänskliga resurser ska alltid tas tillvara. Aktiva insatser ska därför riktas till personer och grupper som har det svårast att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden. Detta arbete ska göras i samverkan med andra samhällsorgan. Eget arbete och självförsörjning är den enskilt viktigaste faktorn i en framgångsrik integrationsprocess

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
9 a) Under perioden ska förvärvsfrekvensen i Botkyrka öka till 75% år 2014 (KF)	68,7%	70,3%	72,0%	
9f Flickor och pojkar) Ungdomsarbetslösheten ska högst vara 3,0% år 2014			3,5%	
9f Flickor) Ungdomsarbetslösheten ska högst vara 3,0% år 2014			3,5%	
9f Pojkar) Ungdomsarbetslösheten ska högst vara 3,0% år 2014			3,5%	
9 g) Minst tre arbetstagare ska varje år avsluta sin insats inom Daglig verksamhet till förmån för en löneanställning			3	4

Åtaganden

Nämndmål. Vi höjer förvärvsfrekvensen bland kvinnor, i Alby och övriga delar av norra Botkyrka

Åtaganden

Nämndmål. Alla ungdomar mellan 16-24 år erbjuds arbete, utbildning eller praktik

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska tillhandahålla ett brett utbud av insatser och aktiviteter för både kvinnor och män som ökar de arbetssökandes möjlighet till egen försörjning/inträde på arbetsmarknaden. Bland annat ska vi göra det genom det särskilda ungdomspaket och ha en ännu tydligare koppling av insatser kopplat till efterfrågan.

Åtagande 2) Arbetsmarknads- och kompetenscenter ska genomföra jobsökaraktiviteter och rekryteringsmässor runt om i kommunen. Som en del av "Tillväxtkontor i Alby" ska vissa förläggas till Alby.

Åtagande 3) Vuxenutbildningen och Arbets- och kompetenscenter ska genomföra särskilda insatser för att få fler kvinnor ut i arbete. Exempelvis, uppsökande verksamhet, riktade informationsinsatser och nystartskontorets aktiviteter.

Åtagande 4) Projektet Nystartskontor ska implementeras i ordinarie verksamhet under året.

Åtagande 5) Arbets- och kompetenscenter har åtagit sig att hålla ett aktuellt register över kommunala praktikplatser samt vara samordnare när det gäller placeringar på dessa praktikplatser. Ambitionen är att minst 10 ungdomar har en kommunal Trainee-anställning och ca 40 så kallade ungdomsjobb är tillsatta under 2011.

Åtagande 6) Ungdomar med diffus problematik ska erbjudas fördjupad vägledning, utredning och arbetsträning för att komma närmare arbetsmarknaden.

Åtagande 7) Arbets- och kompetenscenter ska tillhandahålla ett brett utbud av insatser och aktiviteter för både kvinnor och män.

Åtagande 8) Där det är tillämpligt inom YH-utbildningar förbereda för certifiering/-licensiering.

Åtagande 9) Vi ska erbjuda kommunala sommarjobb till ungdomar i åldern 16-18 år. Platserna erbjuds framför allt inom kommunens egna arbetsplatser och i en del föreningar.

Insatsen riktar sig i första hand till ungdomar som kan ha svårt att hitta ett sommarjobb på den vanliga arbetsmarknaden.

Uppföljning och analys

Uppföljning nämndmål 1)

Förvaltningskontoret har slutfört kartläggningen av kvinnor i Norra Botkyrka som står utanför arbetsmarknaden och som saknar ersättning från stat och kommun. Rapporten har fått stor spridning och i Botkyrka kommer ett rådslag att genomföras under 2012 i syfte att hitta möjligheter för att höja förvärvsfrekvensen för denna grupp.

Uppföljning åtagande 1 och 7 och nämndmål 2)

Totalt har 1996 deltagare fått en insats av Arbets- och kompetenscenter. För deltagare i längre insatser har 736 deltagare avslutats, varav 350 personer gick till egen försörjning genom arbete, studier eller pension. Därutöver har 65 personer fått kommunalt ungdomsjobb eller traineeanställning. Satsningen på kommunala ungdomsjobb (KUJ) har slagit väl ut tack vare det goda samarbetet med övriga förvaltningar. De kommunala ungdomsjobben ger ungdomar en fot in på arbetsmarknaden som är värdefull. Majoriteten av ungdomarna som avslutat sina kommunala ungdomsjobb har varit mycket nöjda. Även arbetsgivarna har varit mycket positiva till insatsen och visar stort intresse av att ta emot nya ungdomar 2012.

Många arbetssökande saknar utbildning för de yrken de söker arbeten inom, saknar arbetsgivarnätverk samt har brister i det svenska språket, vilket påverkar deras konkurrenskraft negativt. Arbets- och kompetenscenter arbetar med två strategier för att fler personer ska få arbete. Den första är att aktivt söka praktikplaceringar hos arbetsgivare som uppger att de har ett framtida rekryteringsbehov. Den andra är att förbereda deltagare med nödvändig baskunskap inför placeringar.

Uppföljning åtagande 2)

Hittills har en jobb jakt genomförts i slutet på februari där vi tillsammans med Arbetsförmedlingen besökte 90 företag, bland annat i Alby. Till de två rekryteringsmässorna kom 18 företag som erbjöd 90 lediga arbeten till besökarna. Rekryteringsresultatet blev att 44 tjänster tillsattes av besökare på mässorna. I november/december genomfördes en pilot av projektet Framtidsentreprenör. Syftet med programmet är att med entreprenöriella arbetsätt stärka individens utveckling och möjlighet när det gäller företagsamhet, kreativitet och självkänsla och på det sättet hitta nya vägar till egen försörjning. Programmet genomfördes inom ramen för uppdraget Tillväxt Alby.

Uppföljning åtagande 3)

En majoritet av de studerande på Botkyrka vuxenutbildning är kvinnor från norra Botkyrka. Elever som studerar på sfi och grundläggande vuxenutbildning erbjuds idag möjligheten att kombinera sina studier med praktik, i syfte att öka anställningsbarheten. Vi behöver dock bli bättre på att informera eleverna om denna möjlighet. Antalet botkyrkabor som ansöker om plats på någon länets Sfx-utbildningar har ökat. I princip samtliga ansökningar beviljas i syfte att öka möjligheterna för eleverna att få arbete. Många elever söker också sfi i andra kommuner för att kunna kombinera arbete på annan ort med sfi-studier. Totalt har 153 elever läst på sfx eller sfi i annan kommun till en kostnad av ca 2 mkr. Vägledningscenter samarbetar med Arbets- och kompetenscenter som arrangerar utbildningsmässor två gånger per år. Vägledningscenter har börjat med kontinuerliga besök på alla medborgarkontor och

Arbetsförmedlingen genom vilka de kommer närmare den aktuella målgruppen. I samarbete med övriga kommuner på Södertörn sökte Vuxenutbildningen pengar för och startade lärlingsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning där även Särvox ingår.

Uppföljning åtagande 4)

Projekt Nystartskontor har införts i ordinarie verksamhet och i samband med det ändrat namn till Orientering start av företag. Tjänsten kommer att fortsätta att erbjuda det lokala näringslivet och nystartade företag service, information och vägledning. Tjänsten har under 2011 haft en viktig funktion i uppdraget Tillväxt Alby både i en samordnande roll och vid genomförandet av seminarier med företagarna i Alby centrum.

Uppföljning åtagande 5)

Under året har 65 ungdomar fått ett kommunalt ungdomsjobb eller en trainee-anställning. En fördjupad kartläggning och uppföljning av resultatet med de kommunala ungdomsjobben beräknas vara klar i januari 2012. Arbetet med samordning av kommunens praktikplatser med arbetsmarknadsinriktning i samarbete med HR-chef, personalsamordnare samt fackförbund, intensifierades under hösten och kommer att genomföras under 2012.

Uppföljning åtagande 6)

När det gäller ungdomar med diffus problematik och där arbetshindret ännu inte är kartlagt tillhandahåller verksamheten vägledning för ungdomar i åldrarna 18 - 24 år. Ungdomarna får fördjupad kartläggning, vägledning och utredning inom Vägledningsprogrammet för ungdomar. Arbetslaget har nära samarbete med socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Under 2011 har 11 ungdomar genomgått hela programmet varav 7 ungdomar (63,4 %) gick vidare till arbete, studier eller sysselsättning med aktivitetsersättning. Insatsen har synliggjort funktionshinder så att ungdomarna fått de stöd som de har rätt till.

Uppföljning åtagande 8)

För att stärka de studerandes konkurrenskraft har Xenter förstärkt möjligheterna för dem att certifieras eller licensieras inom sitt yrkesområde. Xenter har tillsammans med Vuxenutbildningen i Botkyrka startat en ettårig tryckarutbildning inom Yrkesvux.

Uppföljning mål 9g)

4 arbetstagare har under året avslutat sin insats i Daglig verksamhet till förmån för en löneanställning. Verksamheten har utvecklat en styrmodell kallad Karriärstrappan som möjliggör för fler att få ett lönearbete. Nya verksamheter som är planerade är PMU, Silverkronan och Hornbach. Detta för att kunna möta den ökade efterfrågan av verksamhet på företag. Daglig verksamhet har utökat samarbetet med företag och kommunala verksamheter och fler än sextio personer har under året haft daglig verksamhet på företag.

Slutsatser för framtiden

Under 2012 är målet att 1000 ungdomar ska få ett av kommunen arrangerat sommarjobb. För att nå målet måste alla förvaltningar bidra med handledare och platser under de nio veckor insatsen pågår. Genom att samordna den arbetsmarknadsinriktade praktiken hoppas vi att

arbetet med praktikanter ska bli både effektivt och kvalitetssäkert. En av utmaningarna i uppdraget är att införa "en ingång" till praktikplatser i kommunen och att genomföra ett väl fungerande informationsarbete och skapa förtroende gentemot de enheter som tar emot praktikanter.

En kurs i samhällsorientering på hemspråket har erbjudits eleverna med allra minst utbildning inom sfi. 45 elever har deltagit i kursen och en första utvärdering visar att kursen bidrar till ökad självkänsla hos eleverna. Att fortsätta med denna typ av kursen kan vara ett steg på vägen mot egen försörjning på lång sikt.

Samarbete med den sociala ekonomin är en av nämndens prioriterade mål och bör i större utsträckning synas i förvaltningens arbete. Daglig verksamhet ska utveckla bättre samarbetsformer mellan arbetskonsulenter och arbetshandledare omkring arbetstagare som har möjlighet att få ett lönearbete.

Mål 10: Ett aktivt näringsliv ger fler Botkyrkabor arbete

På kommunal nivå kan en aktiv och offensiv näringslivspolitik skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen och en ökad sysselsättning. Det är viktigt att nya företag etableras i kommunen och att befintliga företag utvecklas. Det gäller inte minst inom upplevelsenäringsen där Botkyrka ska stärka sin roll som upplevelsekommun.

En väl fungerande infrastruktur och tillgång på attraktiv mark och lokaler är viktiga faktorer för företagsetableringar. Genom god framförhållning i planering av arbetsplatsområden skapas bättre förutsättningar för näringslivets utveckling. Kommunen ska vårda sina goda kontakter med näringsliv, fackliga organisationer och myndigheter

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
10 a) Vid utgången av år 2014 ska 76% av företagen i kommunen anse att kommunens service till näringslivet är bra (KF)	66%		70%	67%
10 b Kvinnor och män) Antalet anställningar ska vara lägst 90% utifrån våra rekryteringsmässor			75%	49%
10 b Kvinnor) Antalet anställningar ska vara lägst 90% utifrån våra rekryteringsmässor			75%	
10 b Män) Antalet anställningar ska vara lägst 90% utifrån våra rekryteringsmässor			75%	
10 c Kvinnor och män) Deltagare från Botkyrka/Salemteamet inom Matchning Södertörn som går till arbete ska vara 4 personer per månad			4,00	3,75
10 c Kvinnor) Deltagare från Botkyrka/Salemteamet inom Matchning Södertörn som går till arbete ska vara 4 personer per månad			2,00	1,58
10 c Män) Deltagare från Botkyrka/Salemteamet inom Matchning Södertörn som går till arbete ska vara 4 personer per månad			2,00	2,16

Åtaganden

Nämndmål. Arbetsmarknad och Vuxenutbildningsnämndens olika verksamheter ska bidra till en ökad service till näringslivet.

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska genom projekt Nystartskontor öka servicen till näringslivet. Verksamheten ska medverka vid de företagsbesök som genomförs av politiken i samarbete med kommunens näringslivschef i syfte att fånga upp företagets behov av information och service samt rekryteringsbehov på kort och lång sikt.

Åtagande 2) Arbets- och kompetenscenter ska samverka med projektet Matchning Södertörn att samordna sina insatser med projektets aktiviteter, jobbajaksaktiviteter mm.

Åtagande 3) Xenter ska stärka och utveckla den Grafiska utbildningen och sikta på att bli ett Nationellt Centrum för den Grafiska utbildningen.

Åtagande 4) Vi ska vidareutveckla stödprocesser i enlighet med kommunens Näringslivsprogram.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1 och nämndmål)

Projekt Nystartskontor har införts i ordinarie verksamhet och i samband med det ändrat namn till Orientering start av företag. Tjänsten kommer att fortsätta att erbjuda det lokala näringslivet och nystartade företag service, information och vägledning. Tjänsten har under 2011 haft en viktig funktion i uppdraget Tillväxt Alby både i en samordnande roll och vid genomförandet av seminarier med företagarna i Alby centrum.

Uppföljning åtagande 2)

En jobbajkt med besök på 90 företag och 2 rekryteringsmässor med 18 företag och 90 lediga jobb har genomförts i samarbete med Arbetsförmedlingen. Totalt under året har 45 deltagare inom projektet Matchning Södertörn från Botkyrka/Salem-teamet fått arbetet genom projektet.

Uppföljning åtagande 3)

Ytterligare en Yh-utbildning inom det grafiska området "Skylt- och storbildsproducent" har stärkt Xenters position som ledande utbildningsanordnare av grafiska utbildningar i Sverige. Med dagens åtta yh-utbildningar erbjuds kommuninvånarna ett förhållandevis brett utbud av yrkesutbildningar. Antalet sökande som bor i kommunen har stadigt ökat.

Slutsatser för framtiden

Arbets- och kompetenscenter vill bilda ett team för kontakter med arbetsgivare med ett tydligare uppdrag att öka samarbetet med arbetsgivare. Vi ser att arbetsättet med arbetsgivarna behöver förändras. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens roll i arbetet med näringslivet bör formaliseras tillsammans med kommunens näringslivschef. Även inom detta område bör samarbetet med den sociala ekonomin utvecklas och då främst med inriktning mot sociala företag. Vi kommer under våren 2012 att bestämma inom vilka områden vi ska söka om eller söka helt nya Yh-utbildningar. Målsättningen är att i förnuftig takt kunna öka antalet utbildningar till år 2013.

Mål 11: Botkyrka bidrar inte till klimatförändringar

Botkyrka måste klara av att både minska utsläpp av s k växthusgaser och hantera konsekvenserna av den globala uppvärmningen. Det ställer krav på att kommunen skapar en ekologiskt hållbar utveckling som minskar miljöbelastningen och gynnar biologisk mångfald. Dessutom behöver miljömedvetandet öka hos Botkyrkas invånare och verksamma. Energisparande och miljöfrämjande åtgärder lik-som ett hållbarare transportsystem ska stimuleras. Vår nya klimatstrategi ska lägga fast handlingsvägarna som leder från "nuläge" till "önskat läge" - till ett läge där vi inte längre bidrar till klimatförändringarna

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
11 a) Utsläppen av koldioxid ska minska till 1,2 ton per invånare år 2014 (KF)	1,84		1,50	

Åtaganden

Åtagande 1) Vi ska mer konsekvent använda bilpoolen i tjänstesammanhang.

Åtagande 2) Vi ska utöka vår resträning inom Daglig verksamhet.

Åtagande 3) Vi ska inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden ha fler aktiviteter och insatser kring klimatfrågan.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Allt fler medarbetare ansluter sig till den kommunala bilpoolen.

Uppföljning åtagande 2)

Resträning för Daglig Verksamhets arbetstagare är ett ständigt pågående arbete och tas upp på varje arbetskonferens och läggs vid möjlighet in i genomförandeplanen.

Uppföljning åtagande 3)

Förvaltningen bjöd i april in kommunens miljösamordnare för en presentation och diskussion kring kommunens nya mötes- och resepolicy. Insatser inom framför allt restaurang, café och kök arbetar med att informera och medvetandegöra såväl deltagare som besökare om hur man kan välja för att bidra till en hållbar utveckling och en rättvisare värld. Arbets- och kompetenscenter har en gasbil men det finns inte möjlighet att tanka bilen i närområdet. På vuxenutbildningen har man under året använt miljöbussen vid 8 uppskattade tillfällen

Slutsatser för framtiden

Förvaltningen ska mer konsekvent använda sig av bilpoolen för sina tjänsteresor. Ett förslag är att det finns fler utlämningsställen för bilar i poolen. En kostnadsreduktion skulle

ytterligare kunna höja motivationen för att använda bilpoolen. Förvaltningen har inrättat en tjänst på förvaltningskontoret där ett tydligt ansvar för att möjliggöra övergång till fossilfria bränslen ingår. Det är viktigt att kommunen verkar för att det ska finnas möjlighet att tanka gasbil i kommunen. Elbil skulle kunna vara ett bra alternativ.

Mål 12: Medborgarna skapar samhörighet och hemkänsla i Botkyrka

Människor engagerar sig i sammanhang de känner samhörighet med. Därför är viljan till och stoltheten över att känna sig som Botkyrkabo helt avgörande för att skapa delaktighet. Ett ökat kvarboende är en förutsättning för att sociala kontakter och nätverk ska bli bestående. Botkyrka ska erbjuda olika former av boende och upplåtelseformer för att man ska kunna välja det boende som bäst passar den egna situationen. Kommundelarna ska upprustas och omdanas i samråd med de boende. Det gäller bostadsområden, kommunala lokaler och anläggningar och utemiljön, med en helhetssyn på en bra boendemiljö

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
12 a) Vid utgången av 2014 ska minst 92% av medborgarna uppge att de kan rekommendera en vän att flytta till sitt bostadsområde (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	84%	83%	88%	78%

Åtaganden

Åtagande 1) Vuxenutbildningen och Arbets- och kompetenscenter ska förlägga fler aktiviteter till medborgarkontoret i Alby, "Tillväxtkontor Alby".

Åtagande 2) Vi ska synliggöra våra verksamheter mer på medborgarkontorens webbplatser.

Åtagande 3) Vi kommer att utveckla vår externa kommunikation för att visa på mångfalden av människor som bor i Botkyrka kommun, att kommunen ger rum för alla.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Inom ramen för projekt Nystartskontor arrangerades ett seminarium på temat Den sociala ekonomin i Botkyrka kommun. Målgrupper var politiker, tjänstemän och aktörer inom området. Arbets- och kompetenscenter håller i projektet Tillväxt Alby. Två aktiviteter genomfördes under året. Det var dels en pilot av konceptet framtidsentreprenör och dels ett seminarium i samarbete med Botkyrkabyggen och affärsinnehavarna i Alby.

Uppföljning åtagande 2)

Alla medarbetare på medborgarkontoren har fått utbildning i användandet av vuxenutbildningens webbansökan.

Uppföljning åtagande 3)

I samtliga kommunikationsprojekt har vi arbetat med att ha en jämn könsfördelning samt använda oss av ett interkulturellt angreppssätt i vårt bildspråk. Ett exempel är marknadsförings- och pressarbetet med Sfi-utbildningen Svenska för företagare. Framsidan pryds av en kvinna och en man med olika etniska bakgrunder som driver framgångsrika företag i Botkyrka. Under hösten genomförde vi också ett PR-arbete för att lyfta upp utbildningen i media. Även i detta arbete försåg vi journalisterna med en jämn fördelning av män och kvinnor som efter utbildningen startat företag.

Daglig verksamhet samarbetar idag med ett flertal lokala företag och med föreningslivet i kommunen. Verksamheten har deltagit på marknader och utställningar under året samt ordnat egna tillfällen för försäljning och produktpresentationer.

Slutsatser för framtiden

Inom ramen för Tillväxt Alby fortsätter vi samarbetet genom den styrgrupp som bildades under året. Arbetet utgår från Albys utvecklingsprogram som innebär att kommunens arbete med hållbar utveckling omsätts till lokala förutsättningar och behov på kommundelnivå. Uppdragets syfte är att stärka företagsklimatet och skapa ökad tillväxt i området genom aktiviteter och insatser som på både kort och lång tid bidrar till att fler företag startas och att etablerade företag expanderar. Daglig verksamhet ska fortsätta att utöka utlåningsmöjligheten av våra lokaler kvällstid och på helger och på så sätt gynna ett aktivt lokalt föreningsliv.

Mål 13: Invånarna i Botkyrka upplever att kommunen stimulerar till kreativitet och entreprenörskap

Kommunens upplevelsesatsning är en strategi för kommunens verksamheter och andra aktörer i kommunen. Upplevelsesatsningen ska stärka den kommunala verksamheten och samtidigt skapa nya inspirerande möjligheter inom kultur, utbildning och näringsliv. Kommunens upplevelsesatsning bidrar även till en positiv bild av Botkyrka

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
13 a) Vid utgången av 2014 ska minst 87% av medborgarna uppleva att kommunen satsar på kreativitet och entreprenörskap (KF) * Förändrad mätmetod i "Utfall 2011".	69%	75%	82%	72%
13 b Kvinnor och män) Minst 30% av de som avslutat sina studier inom Svenska för Företagare ska ha startat företag inom två år.			30%	32%
13 b Kvinnor) Minst 30% av de som avslutat sina studier inom Svenska för Företagare ska ha startat företag inom två år.			30%	
13 b Män) Minst 30% av de som avslutat sina studier inom Svenska för Företagare ska ha startat företag inom två år.			30%	

Åtaganden

Åtagande 1) Till sommaren 2011 förbereds en större satsning på ungdomsprogrammet Sommarlovsentreprenör. Avsikten är att öka antalet deltagare till minst 25 och genomföra programmet i samarbete med alla Södertörnskommunerna.

Åtagande 2) Vi ska genomföra ytterligare utställningar inom Daglig verksamhet, där deltagarna får möjlighet att visa upp sina alster.

Åtagande 3) Slutsatserna i Förstudien kring Entreprenörskapsakademin står fast. Bland annat konstaterades att det var angeläget att finna närmare samarbete med aktörer/entreprenöriella krafter ute i kommunerna utanför den kommunala förvaltningen. Förvaltningen är beredd att ta sig an den uppgiften. Vi är också beredda att undersöka möjligheten till extern finansiering.

Åtagande 4) Vi ska utveckla fler projekt och nya arbetssätt inom entreprenörskap i samverkan med andra förvaltningar, näringslivschefen samt med andra aktörer som till exempel företag, föreningar och organisationer.

Åtagande 5) Xenter ska vara samordnare för och utvecklas till mediepedagogiskt center enligt intentionerna i Botkyrkas filmstrategi.

Åtagande 6) Vi ska fortsätta utvecklingen av Xenter som ett nav och en mötesplats för högre utbildning, produktion och företagsetableringar inom områdena media, ekonomi och grafisk verksamhet, men även inom andra områden kopplade till upplevelsenäringen och näringslivets efterfrågan.

Åtagande 7) Vi ska vidareutveckla arbetsmarknadsinsatserna genom att ytterligare fördjupa det entreprenöriella arbetssättet. Verksamheten ska genomföra en pilotomgång av Framtidsentreprenörsprogrammet som riktar sig till målgruppen vuxna arbetslösa.

Åtagande 8) Vi ska fortsätta samarbetet med Sundsvalls kommun inom området entreprenörskap och arbetsmarknadsinsatser.

Uppföljning och analys

Uppföljning mål 13b)

67% av deltagarna på Sff - Svenska för företagare har arbete eller har startat eget företag efter avslutad utbildning visar den rapport vi tog fram under året. Uppföljningen visar också att 19% studerar och att 12% är arbetssökande, medan 2% gör annat.

Uppföljning åtagande 1)

16 ungdomar deltog i årets upplaga av Sommarlovsentreprenör. Målet var 25 ungdomar Sedan vi införde Sommarlovsentreprenör sommaren 2009 har deltagarantalet legat runt 15 deltagare. Två tänkbara skäl till att det är svårt att locka ungdomar till Sommarlovsentreprenör kan vara att antalet kommunala sommarjobb har ökat.

Uppföljning åtagande 2)

Daglig Verksamhet har genomfört konstutställningar på Anna Giertz, på Postens huvudkontor samt på HSB´s huvudkontor. Hallunda Dagliga Verksamhets 3-åriga teaterprojekt i samarbete med föreningen FUB (Föreningen barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning) fortsätter. Projektet påbörjades 2009.

Uppföljning åtagande 3)

Framdriften av Entreprenörskapsakademin är Klf´s åtagande. Avux har ingått samverkan med övriga intressenter för att utveckla arbetet vidare 2012.

Uppföljning åtagande 4)

Botkyrka vuxenutbildnings alla lärare har gått kursen Entreprenöriellt lärande på Stockholms Universitet. Ambitionen på Arbets- och kompetenscenter är att alla medarbetare ska vara utbildade i entreprenöriellt förhållningssätt och under året har 16 medarbetare utbildats. Xenter jobbar medvetet med entreprenörskap i alla utbildningar såväl inom gymnasiet som inom Yh-utbildningarna.

Uppföljning åtagande 5)

Vi har stimulerat Botkyrkas skolor till kreativ pedagogik genom att erbjuda dem kurser i mediepedagogik/-didaktik. Vi har också utvecklat Vårullen, som är regionens stora filmfestival för unga, genom att utöka och stärka samverkan med andra aktörer inom filmområdet samtidigt som vi har spridit erfarenheter kring att arbeta med entreprenörskap och unga.

Uppföljning åtagande 6)

Vi har fortsatt utvecklingen av Xenter som ett nav och en mötesplats för högre utbildning, produktion och företagsetableringar inom områdena media, ekonomi och grafisk verksamhet, men även inom andra områden kopplade till upplevelsenäringen och näringslivets efterfrågan.

Uppföljning åtagande 7 och 8)

Konceptet Framtidsentreprenör för vuxna arbetslösa genomfördes under november/december i samarbete med konceptansvariga på Sundsvalls kommun. Pilotgruppen bestod av 10 deltagare. Konceptet har sin styrka i att det stimulerar individen att tänka i nya banor och hitta andra vägar till egen försörjning. En medarbetare på Arbets- och kompetenscenter har anställts för att ta ett samlat grepp om utvecklingen av verksamhetens entreprenöriella inriktning.

Slutsatser för framtiden

Inför framtiden är det vår bedömning att programmet Sommarlovsentreprenör ska finnas kvar, dock med ett förväntat deltagarantal på runt 15 deltagare. Förvaltningen fortsätter satsningen på entreprenöriellt lärande/förhållningssätt i sina verksamheter. Utifrån erfarenheter av de goda resultaten på Sff kommer vi att arbeta för att ställa om den övriga sfi-verksamheten till en mer arbetsmarknadsinriktad sfi. Teaterprojektet på Daglig verksamhet fortsätter under 2012.

Organisation för framtiden - kreativitet och effektivitet ger kraft

Mål 14: Kommunens verksamheter bedrivs på ett fossilbränslefritt och energisnålt sätt

Botkyrka kommuns verksamheter ska präglas av långsiktighet och vara ett föredöme för kommuninvånare och företag som verkar i kommunen. All kommunal verksamhet ska arbeta mot de nationella miljö kvalitetsmålen. Energisparande och miljöfrämjande åtgärder ska stimuleras. All direkt användning av fossila bränslen som olja och bensin ska upphöra inom "kommunkoncernen".

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
14 a) Kommunens inköp av fossilbränsle ska år 2015 vara 0% (KF)	97%	95%	60%	94%
14b) Den totala energiförbrukningen ska under perioden 2007-2014 minska med 15%/kvm i kommunens fastigheter och anläggningar (KF)	250	244	231	

Åtaganden

Åtagande 1) Vi kommer att ta fram ett lokalprogram som bland annat tar hänsyn till energi-, klimat- och miljökrav.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Verksamheterna tänker klimatsmart och uppmuntrar till användning av cyklar, förlägger möten på arbetsplatserna i möjligaste mån, ser över sina rutiner för att minska onödig energiförbrukning, använder bilpoolen, etc. Förvaltningen har haft stor personalomsättning på central förvaltning och har inte tagit fram ett gemensamt lokalprogram. Förvaltningen har på central nivå en nyinrättad tjänst som kommer att arbeta med att se till att förvaltningen lever upp till målet om ett fossilbränslefritt Botkyrka kommun år 2015.

Slutsatser för framtiden

Förvaltningen kommer att arbeta med beteendestyrning för att minska energikonsumtionen i våra verksamhetslokaler. Ett fortsatt gott samarbete krävs med andra förvaltningar för att kunna genomföra lämpliga åtgärder och besparingar på t.ex. lokalsidan.

Mål 15: I Botkyrka är arbetsklimatet gott och sjukfrånvaron låg

Botkyrka kommun ska uppfattas som en attraktiv och bra arbetsgivare. Det ska finnas goda möjligheter för alla medarbetare att vara delaktiga och ha inflytande över hur arbetet bedrivs, utvecklas och planeras. Goda idéer ska tas tillvara och stimuleras. Möjligheter till kompetensutveckling utifrån verksamheternas och individens behov ska finnas. Det långsiktiga målet är att Botkyrka kommun ska uppfattas som ett föredöme för andra och att vi lever upp till begreppet mönsterarbetsplats

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
15 a) Minst 88 % av de anställda ska 2014 uppleva sig ha inflytande över sitt arbete (KF)	83%	81%	85%	80%
15 b) Den totala sjukfrånvaron för kommunens anställda ska vara högst 6 % år 2014 (KF)	6,8%	5,8%	6,5%	
15 c Kvinnor och män) Minst 80% av de anställda ska 2014 uppleva att de har chefer som stimulerar till kreativitet och nytänkande	72%		75%	67%
15 c Kvinnor) Minst 80% av de anställda ska 2014 uppleva att de har chefer som stimulerar till kreativitet och nytänkande			75%	66%
15 c Män) Minst 80% av de anställda ska 2014 uppleva att de har chefer som stimulerar till kreativitet och nytänkande			75%	69%
15 d Kvinnor och män) Den totala sjukfrånvaron ska vara högst 4,5% år 2014	5,0%		5,0%	
15 d Kvinnor) Den totala sjukfrånvaron ska vara högst 4,5% år 2014			5,0%	
15 d Män) Den totala sjukfrånvaron ska vara högst 4,5% år 2014			5,0%	
15 e Kvinnor och män) Minst 88% av de anställda ska 2014 uppleva sig ha inflytande över sitt arbete	83%		84%	86%
15 e Kvinnor) Minst 88% av de anställda ska 2014 uppleva sig ha inflytande över sitt arbete			84%	86%
15 e Män) Minst 88% av de anställda ska 2014 uppleva sig ha inflytande över sitt arbete			84%	88%

Åtaganden

Arbetsmarknad och Vuxenutbildningsnämnden ska eftersträva att vi har aktiva ledare och medarbetare som arbetar för att främja arbetsmiljön.

Åtaganden

Åtagande 1) För att främja arbetsmiljöarbete kommer vi att ge förutsättningar i form av kompetensutveckling och inspiration till våra ledare och medarbetare.

Åtagande 2) Vi ska ha fortsatt fokus på hälsofrämjande insatser för våra ledare och medarbetare samt finna insatser och arbetssätt som stimulerar till inflytande, delaktighet, kreativitet och nytänkande.

Åtagande 3) Då vi kan konstatera att sjukfrånvaron är högre bland våra kvinnliga medarbetare behöver vi kartlägga orsaken till detta för att i nästa steg kunna bedöma typ av insatser.

Åtagande 4) Vi vill möjliggöra och säkerställa att föräldralediga har kontakt med arbetsplatsen och kan hålla sig ajour inom sitt arbetsområde.

Åtagande 5) Vidare vill vi undersöka om skillnader i kompetens- och karriärutveckling existerar mellan kvinnor och män.

Åtagande 6) Under 2011 ska vi säkerställa att inga osakliga löneskillnader finns mellan kvinnor och män.

Åtagande 7) Vi kommer att ta fram ett lokalprogram med utgångspunkt att bland annat stimulera till en kreativ och tillfredställande arbetsmiljö där tillgänglighets krav uppnås och med en tydlig varumärkesprofilering.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Det finns goda möjligheter till vidareutveckling i form av utbildningar/kurser för medarbetarna på samtliga verksamheter.

Uppföljning åtagande 2)

Sedan flera år erbjuds alla medarbetare på Arbets- och kompetenscenter gemensamma friskvårdsaktiviteter en gång i veckan samt individuella hälsoplaner. Ledningsgruppen tillsammans med verksamhetens hälsopedagog har genomfört en förstudie inför ett kommande medarbetarprojekt som vi valt att kalla Hälsofrämjande arbetsplats. Den psykosociala arbetsmiljön har setts över på autisismenheten med hjälp av Feelgood, insatsen avslutades i april med gott resultat. Det pågår ett arbete på flera enheter med att motivera medarbetarna till ett hälsosammare liv. Vuxenutbildningen har med hjälp av en extern konsult arbetat med värdegrundfrågor vilket kan vara en förklaring till resultatförbättringen i medarbetarenkäten. För Xenters del har 2011 varit ett år med stora förändringar och växtvärk, dels på grund av en ny gymnasiereform, dels på grund av en dubblering av antalet Yh-utbildningar. Fokus har legat på att klara av alla utmaningar och lösa nya uppgifter och tempot har varit högt.

Uppföljning åtagande 3)

Vi har inte genomfört någon gemensam kartläggning av detta.

Uppföljning åtagande 4)

Föräldralediga medarbetare bjuds in till gemensamma arbetsplatsträffar och/eller får ta del av protokoll från dessa. Föräldralediga bjuds även in till julbord, sommaravslutningar och liknande.

Uppföljning åtagande 5 och 6)

En ny central HR-resurs tillträdde sin tjänst i slutet av september och förvaltningen har genomfört en lönekartläggning där lön, kön och arbetsvärdering är centrala variabler.

Uppföljning åtagande 7)

Detta är ännu inte genomfört.

Slutsatser för framtiden

Förvaltningens olika verksamheter bör i högre utsträckning lära av varandras arbete med att skapa en bra arbetsmiljö. Det finns utrymme för större samarbete kring hälsofrågor inom förvaltningen.

Mål 16: Den etniska mångfalden ökar bland kommunens anställda

Kommunens personal ska spegla kommunens befolkning. Flerspråkighet och mångkulturell kompetens ska ses som en merit när nya medarbetare anställs i kommunen. Speciellt viktigt är det att andelen med utländsk bakgrund ökar på högre befattningar. Mångfaldsfrågorna ska vara ständigt närvarande i de kommunala verksamheterna

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
16 a) Vid utgången av 2014 ska andelen chefer med utländsk bakgrund öka till 30% (KF)	21,0%	20,7%	24,0%	19,8%

Åtaganden

Åtagande 1) Vi kommer att utveckla arbetet kring "Diversity Management" som är en metod för att kunna leda och hantera olikheter, likheter och dra nytta av vår mångfald i det dagliga arbetet.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Verksamheterna försöker i möjligaste mån att vid nyrekrytering att lägga vikt vid flerspråkighet och mångkulturell kompetens samt använda medarbetarnas språkkompetens i arbetet. Medarbetare inom Arbets- och kompetenscenter har gått 2 kurser i normkritik, makt och stereotyper samt interkulturell kommunikation och språkutveckling. Vi har varit representerade på kommunens seminarier och konferenser på temat Ett interkulturellt Botkyrka. Förvaltningen har tillsammans med kommunledningsförvaltningen infört den interkulturella strategin i verksamheterna.

Slutsatser för framtiden

Arbetet med "Diversity management" bör förvaltningen arbeta med och följa upp gemensamt. Under året är det olika hur verksamheterna har arbetat med åtagandet.

Mål 18: Kommunens verksamheter bedrivs på ett effektivt och kreativt sätt

Genom en effektiv kommunal verksamhet och politiska prioriteringar kan utrymme skapas för framtida behov. Alla verksamheter ska löpande pröva möjligheterna att hitta nya och effektivare arbetssätt. Genom att vara kreativa och nytänkande skapar vi utrymme för verksamhetsutveckling. Samordning av kommunala verksamheter och en utökad samverkan med andra kommuner och aktörer kan öka effektiviteten utan att ge avkall på kraven på kvalitet. Effektiviteten kan också öka genom att kommunen på ett aktivt sätt tar vara på den moderna tekniken, t ex verksamhetsutveckling med hjälp av IT.

Mätbart mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Mål 2011	Utfall 2011
18 a) Effektivisering motsvarande 2,4% under perioden 2009-2012 ska uppnås för att bidra till en hållbar ekonomisk balans och samtidigt skapa utrymme för utveckling (KF)	0,6%	0,6%	0,6%	
18 b) Effektivisering ska uppnås i verksamheterna för att bidra till en hållbar ekonomisk balans och samtidigt skapa utrymme för utveckling (KF)				
18 c) År 2014 ska vi ha utökat våra utbildningsplatser till 210 stycken inom Yrkeshögskolan			176	242

Åtaganden

Åtagande 1) Med en större YH-organisation kan man samordna och nyttja administrativa resurser och lokaler på ett effektivt sätt.

Åtagande 2) Vi ska utveckla internkontrollarbetet till att inte bara omfatta ekonomi utan ha mer fokus på verksamhetsresultat. Detta som ett led i kvalitetsutvecklingen/styrningen i förvaltningen.

Åtagande 3) Daglig verksamhet ska säkerställa att det finns en bra samverkan med både Gymnasiesärskolan och Särsvux.

Åtagande 4) Se över hyresavtalen gällande Xenter och externa och interna hyresgäster.

Åtagande 5) Vi ska öka antalet gymnasiala vuxenutbildningsplatser med befintlig budgetram.

Åtagande 6) Vi kommer att delta i skapandet av testarenor för att utvärdera nya tekniker, mjukvara och organisations- samt kommunikationsteorier.

Uppföljning och analys

Uppföljning åtagande 1)

Det stora antalet Yh-utbildningar har medfört att Xenter kunnat effektivisera sin utbildningsadministration och marknadsföring. Både lokaler och teknik kan utnyttjas bättre, vilket också innebär effektivisering.

Uppföljning åtagande 2)

Förvaltningen har påbörjat en förbättring av kvalitetsarbetet genom att inför 2012 anta en ny operativ styrmodell. I styrmodellen ingår bland annat en ny strategisk visionsbild kombinerat med operativa målsättningar.

Uppföljning åtagande 3)

Vuxenutbildningen har beviljats 4 lärlingsplatser inom Särsvux och bedriver dessa tillsammans med Daglig verksamhet. Utfallet har varit positivt. Under kvartal ett 2011 startade Daglig verksamhet ett effektivitetsarbete för att kunna möta det ökade behov av verksamhet på företag som efterfrågas av såväl personer med nya beslut samt arbetstagare runt om på våra enheter. Ett led i det arbetet är att enheten Tyg & Trä har lagts ned och arbetstagarna har erbjudits ny verksamhet. Det pågår ett arbete inom Södertörn med att förbättra insatsmätningarna och nyckeltalsredovisningen för Daglig verksamhet.

Uppföljning åtagande 4)

För att kunna bedriva ett så stort antal yh-utbildningar har Xenter varit tvungna att säga upp en extern hyresgäst.

Uppföljning åtagande 5)

Genom den statliga satsningen yrkesvux har vuxenutbildningens kursutbud varit mer omfattande än någonsin tidigare. Vi erbjuder 1296 olika fristående kurser samt drygt 75 olika yrkespaket att söka. En ny upphandling av gymnasial vuxenutbildning i samarbete med kommunerna har gjorts och kommer att bli klar våren 2012. Under året blev det klart att den statliga satsningen på yrkesvux minskar med 75%, vilket leder till ca 10 mkr i lägre statsbidrag till Botkyrka 2012. Detta innebär att ungefär 200 färre botkyrkabor kan erbjudas en yrkesutbildning, jämfört med 2011.

Slutsatser för framtiden

Daglig verksamhets satsning på Daglig verksamhet på företag kommer att fortsätta och stärkas då efterfrågan på den typen av verksamhet beräknas bli stor de kommande åren. Daglig verksamhet ska öka samarbetet och dialogen med bedömareheten på Vård och omsorgsförvaltningen. Ett nyckelområde för framtiden är att förstärka förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Vi måste fundera kring hur vi ska hantera den stora minskningen av statsbidrag för yrkesvux.

Betydelsefulla händelser 2011

För arbetsmarknads- och vuxenutbildningsfrågorna bildades från 1 januari 2011 en ny och egen nämnd. En omständighet som skapade viss turbulens i det operativa arbetet.

Parallellt med dessa omständigheter skedde också en betydande rörlighet i förvaltningskontorets personalgrupp då knappt 60% av samtliga tjänster besattes med ny personal.

Ny förvaltningschef tillträdde i maj 2011.

Efter nära dialog mellan nämnd och förvaltning valde Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen att samordnat med ettårsplanearbetet implementera ett förändrat arbetssätt och med utgångspunkt från de övergripande politiska målbilderna starkare målstyra sin egen verksamhet. Ett allt starkare fokus skulle här sättas på att brett **kraftsamla** på insatser, åtgärder och aktiviteter som förväntades ge prioriterade grupper av Botkyrkabor ökade möjligheter till arbete och egen försörjning (jmf målområde *Framtidens jobb*).

Nya arbetsformer har därpå införts successivt.

Särskilt viktigt för förvaltningen har varit att hitta nya former för ett utvecklat samspel med olika kommunala aktörer i syfte att också skapa påverkan på kommunens sätt att stimulera till ett aktivt näringsliv med ökad tillgång till arbetstillfällen. Åtgärder som blir än mer angelägna i en tid av befarad konjunktur nedgång.

Med referens till det positiva utfallet från 2011 års medarbetarundersökning ser vi med optimism på det fortsatta arbetet 2012. Med ökad delaktighet bland vår personal, starkt engagemang, verklig kraftsamling och effektivt samarbete mellan olika verksamhetsgrenar ökar sannolikheten att vi når de effekter som politiken gett uttryck för.

Mått och nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011
Arbets- och kompetenscenter			
Antal helårsplatser inom arbetsmarknadsprogrammet	384	350	346
Antal helårsplatser inom arbetsmarknadsprogrammet, kvinnor	195		
Antal helårsplatser inom arbetsmarknadsprogrammet, män	189		
Antal feriepraktik/sommarjobb	755	1 000	856
Antal feriepraktik/sommarjobb, flickor	388		449
Antal feriepraktik/sommarjobb, pojkar	367		407
Daglig verksamhet			
Platser daglig verksamhet	239	253	275
Platser daglig verksamhet, kvinnor	93		
Platser daglig verksamhet, män	146		
Xenter			
Eftergymnasiala platser, intagningsorganisation	116	176	242
Eftergymnasiala platser, intagningsorganisation, kvinnor	57		
Eftergymnasiala platser, intagningsorganisation, män	59		
Vuxenutbildning och flyktingintroduktion			
Helårsplatser gymnasiala kurser	665	349	618
Helårsplatser gymnasiala kurser, kvinnor	441		408
Helårsplatser gymnasiala kurser, män	224		210
Helårsplatser, grundläggande vuxenutbildning	310	380	260
Helårsplatser, grundläggande vuxenutbildning, kvinnor	224		201
Helårsplatser, grundläggande vuxenutbildning, män	86		59
Helårsplatser, Sfi	850	850	875
Helårsplatser, Sfi, kvinnor	519		
Helårsplatser, Sfi, män	331		
Genomsnittligt antal elever på Särvox	24	25	30
Genomsnittligt antal elever på Särvox, kvinnor	13		12
Genomsnittligt antal elever på Särvox, män	11		18
Antal flyktingar	120	65	58
Antal flyktingar, kvinnor	64		28
Antal flyktingar, män	56		30

Uppföljning och analys av nyckeltal

Arbets- och kompetenscenter

Antalet sommarjobb når inte upp till budget på grund av att det har varit svårt att hitta tillräckligt många platser.

Xenter

Under året har vi haft 8 Yh-utbildningar vilket har lett till volymer överstigande budget.

Vuxenutbildning

Antalet Sfi-elever har varit högre än budgeterat. Antalet som sökte Sfi-studier under de sista månaderna av 2011 var större än det brukar vara per månad, vilket indikerar att antalet elever inom sfi kommer att vara högt även 2012.

På grundläggande vuxenutbildning har antalet helårselever minskat. Detta beror på att vi har minskat antalet verksamhetspoäng för kursen Svenska som andraspråk från 600 poäng till 400 poäng. Det är således ingen minskning i antal fysiska elever.

På gymnasial vuxenutbildning har vi haft betydligt fler helårselever än vad vi budgeterade med. Detta beror på att Botkyrka erhöll 12,1 mkr i statsbidrag genom satsningen på yrkesvux vilket motsvarar 242 yrkesvuxplatser.

Personal

Antal anställda och anställningsform

Totalt 280

Antal tillsvidareanställda: 243

Antal visstidsanställda: 36

Antal timavlönade: 1

Könsfördelning

71 % kvinnor

29 % män

Åldersfördelning

Alla åldrar

-24	1,1%
25-29	3,7%
30-34	11,1%
35-39	12,0%
40-44	12,3%
45-49	12,9%
50-54	14,3%
55-59	14,0%
60-64	16,3%
65+	2,3%

Vårt att notera är att den största gruppen anställda återfinns i kategorin 60-64 år samt att andelen 65+ är högre än andelen 24-.

Årsarbetare

243,1

Sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro: 5,2 %

Sjukfrånvaro kvinnor: 4,9 %

Sjukfrånvaro män: 5,6 %

Tidsanvändning

Tidsanvändning	2011	2010
Faktiskt arbetad tid i % av ordinarie tid	87,3%	89,9%
Sjukfrånvaro i % av ordinarie tid	4,8%	4,9%
Lagstadgad frånvaro i % av ordinarie tid	5,7%	3,7%
Övrig ledighet i % av ordinarie tid	2,2%	1,6%
Övertid i % av ordinarie tid	0,1%	0,1%
Fyllnadstid i % av ordinarie tid	0,2%	0,2%
Kompleddighet i % av ordinarie tid	0,2%	0,2%

Sysselsättningsgrad

	2011	2010
Sysselsättningsgrad månadsavlönade kvinnor	96,3%	94,1%
Sysselsättningsgrad månadsavlönade män	93,7%	85,2%

Deltidsarbete

	2011	2010
Deltidsanställda i % av månadsanställda	9,7%	12,3%
Kvinnor i % av månadsanställda kvinnor	7,5%	11,0%
Män i % av månadsanställda män	15,0%	15,0%

Kompetensutveckling

På Daglig verksamhet säkerställer man att personalen har adekvat utbildning genom kontinuerliga specifika kompetensutvecklingsinsatser.

Vuxenutbildningens lärare har gått en uppdragsutbildning genom Stockholms Universitet i Entreprenöriellt lärande på 7,5 högskolepoäng. Under våren genomfördes 2 heldagar med temat värdegrund och kommunens ledord. I medarbetarenkäten kan vi se att siffrorna som rör dessa punkter har förbättrats.

Även på Arbets- och kompetenscenter har kompetensutveckling inom entreprenörskap genomförts. Dessutom har vi genomfört kompetensutveckling inom 7-tjugo-metoden för att förstärka arbetet med ungdomsinsatser samt ledarutvecklingsprogram.

Alla lärare på Botkyrka Vuxenutbildning har genomgått en kompetenskartläggning inför kravet om lärarlegitimation.

Gymnasielärarna på Xenter har i samarbete med Tumba gymnasium utvecklat nya kursplaner inom Gy 11 och också lärt sig att tillämpa det nya betygssystemet i gymnasieskolan.

Ett stort antal individuella kompetensutvecklingsinsatser har dessutom genomförts.

Inledning	2
Huvudsakligt fokus under flerårsplaneperioden	2
Utvecklingen inom nämndens ansvarsområde – övergripande nivå	7
Arbetsmarknadsutvecklingen i Stockholms län	7
Arbetsmarknadsutvecklingen i Botkyrka kommun	7
Lärlärligitation	7
Ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhörliginvandrare	8
Samhällsorientering för vissa vuxna nyanlända invandrare som inte hör till flyktinggruppen.....	8
Ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare (sfi)	8
Övergripande utveckling inom nämndens fyra verksamhetsområden	9
Arbets- och kompetenscenter (AKC).....	9
Daglig verksamhet.....	9
Vuxenutbildningen	10
Xenter	10
Resultat och måluppfyllelse	11
Volymförändringar	11
Volymökningar.....	11
Volymminskningar	12
Översiktlig bedömning av ekonomiska konsekvenser till följd av volymförändringar.....	12
Verksamhetsförändringar	13
Förändrings-/ effektiviseringsarbete	13
Ambitionsförändringar	13
Översiktlig bedömning av ekonomiska konsekvenser	13
Investeringar	13
Lokalbehov	14

Framåtsikt 2013 – 2016

Inledning

Grunden för arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens framåtsikt är kommunens omvärldsanalys, prognoser från Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsens rapport Stockholm 2020 - en utbildnings- och arbetsmarknadsprognos samt förvaltningens egen omvärldsspaning. Omvärldsanalysen sammanfattar de viktigaste samhällseliga påverkansfaktorerna och dess sannolika konsekvenser för kommunen. Den pekar på de omvärldsfaktorer som kommunen främst behöver hantera i nästa flerårsplan 2013-2016.

I kommunens omvärldsanalys ser vi att det ekonomiskt går tämligen bra för Sverige relativt många andra länder i västvärlden. Läget är dock bräckligt eftersom Sverige, alldeles oaktat sin egna ekonomiska stabilitet står i starkt beroendeförhållande till andra nationers förmåga att agera som stabila affärspartners. En förväntad nedgång i den internationella konjunkturen kan förväntas. Emellertid är det svårt att överblicka vilka konsekvenser detta får såväl kort- som långsiktigt för Sverige som land och Botkyrka som kommun.

Omvärldsanalysens medskick till arbetet med kommunens flerårsplan:

- Konjunkturuppgången kommer av sig
- Snabb återhämtning på arbetsmarknaden följs av avmattning som följs av uppgång
- Risk för ökande sociala åtaganden
- Balansen i ekonomin pressas av befolkningsförändringar

Huvudsakligt fokus under flerårsplanepreioden

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har under 2011 valt att införa ett förändrat sätt att målstyra sin verksamhet vilket också innebär att de operativa arbetsformerna fått justeras. Allt starkare fokus sätts på att brett kraftsamla insatser, åtgärder och aktiviteter som ger Botkyrkabor ökade möjligheter till arbete och egen försörjning (jmf målområde **Framtidens jobb**). De nya arbetsformerna införs successivt och lär få en mer långvarig tillämpning.

I kommunens flerårsplan anges mycket tydligt att arbete och egen försörjning är avgörande för att åstadkomma en samhällsutveckling som kännetecknas av demokrati, social sammanhållning och långsiktig hållbarhet. Nämnden delar förstås denna uppfattning. Arbetslösheten måste då pressas tillbaka.

I Botkyrka ryms en fantastisk arena av medborgare med god potential att komma ut på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland ungdomar är fortsatt väsentligt högre än för övriga åldersgrupper och det finns stora skillnader i förvärvsfrekvens mellan kommundelarna i Botkyrka där den låga förvärvsfrekvensen bland kvinnor i vissa kommundelar särskilt sticker ut. Utestängning från arbetsmarknaden i kombination med ohälsa och förändrade trygghetssystem medför en ökad risk för fattigdom.

Lyckandegraden i arbetet med att få ut kommunmedborgare i jobb eller sysselsättning grusas till följd av låga utbildningsnivåer hos stora grupper. Här föreligger ett stort behov av generella kunskapsförstärkningsinsatser. Insatser som behöver initieras och genomföras utifrån ett statligt ansvarstagande.

Emellertid finns mycket som kan göras utifrån det egna kommunala agerandet. Här lyfter vi fram aktiviteter och åtgärder som på framgångsrikt sätt stimulerar byggande och utveckling av ett dynamiskt och livskraftigt näringsliv. Här kan Botkyrka kommun ytterligare lyfta fram sina positioner. Med utgångspunkt från de behov och intressen som Botkyrkabor har - befintliga och potentiellt nya, näringsidkare - befintliga som potentiellt nya, behöver kommunen forma sina insatser.

Genom kraftsamling och kvalitetshöjning i den kommunala tjänsteproduktionen – särskilt för de delar som har mer nära påverkan på näringslivets förståelse att utvecklas - förväntas kommunens attraktionskraft som etableringsort öka. Detta i kombination med att införa en starkare styrning och/eller synkronisering av kommunens sätt att arbeta bör leda till att mängden arbetstillfällen betydligt kan ökas till gagn för medborgarna i Botkyrka.

Kommunledningen i Botkyrka har föredömligt tagit initiativ till ett utvecklingsarbete som här ovan beskrivits. Om detta utvecklingsarbete ger de effekter som vi förväntar oss så lär även arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens möjligheter att nå framgång förändras radikalt. Då skapas nya kraftfulla möjligheter att inte bara rusta medborgare för arbete och sysselsättning utan också att kunna matcha ut dessa på en arbetsmarknad som har efterfrågan på arbetskraft, gärna då för sådana som har sin hemvist i kommunen.

Arbete och en meningsfull sysselsättning är en avgörande faktor för att främja kvinnors och mäns makt över sina egna liv. Arbete och utbildning ger individen ökade förutsättningar till ekonomisk självständighet. Avux insatser för att främja arbete och ökad anställningsbarhet kräver därför en stark medvetenhet om de behov och villkor som råder för olika målgrupper inte minst utifrån kön. Avux kommer att ha ett starkt utvecklingsfokus de kommande åren på implementeringen av såväl jämställdhetsintegrering som arbetet med interkulturellt förhållningssätt. En fördjupad målgruppsanalys är en av nycklarna för förvaltningens möjligheter att finna träffsäkerhet i sina insatser för ökad anställningsbarhet och arbete. Förvaltningens arbete med jämställdhet och interkulturellt förhållningssätt kommer att vara ett strategiskt prioriterat utvecklingsområde i både organisation och verksamhet de kommande åren.

Nämndens arbete i syfte att nå uppsatta mål

I syfte att möta de utmaningar som ligger framför har nämnden valt att prioritera och verkligen kraftsamla sina operativa insatser. En kraftsamling som i sig förväntas ha en stark och tydlig koppling till de sex *politiska* målområden som närmare beskrivits bl.a. i flerårsplanen.

För att bli framgångsrika i detta arbete kommer nämnden att under 2012 och för tid därefter arbeta utifrån en operativ visionsbild och en ökad strategisk fokusering.

Kopplat till en ökad fokusering är nämndens avsikt att särskilt prioritera vissa målgrupper. De aktiviteter och åtgärder som i det följande finns beskrivna är de som nämnden kunnat identifiera som de sannolikt mest framgångsrika, där nämnden verkligen kan göra skillnad för att uppnå kommunfullmäktiges ambitioner med att skapa det hållbara Botkyrka.

Operativ vision

Vi främjar ökad anställningsbarhet och bereder utökade möjligheter för Botkyrkabor att skaffa meningsfulla jobb eller sysselsättning. Detta ger medborgarna i Botkyrka högre livskvalitet.

Strategiska fokusområden

Anställningsbarhet

Meningsfulla jobb
och sysselsättning

Särskilt prioriterade målgrupper

I förvaltningens operativa arbete skall nämndens politiska ambitioner få sin naturliga spegling. Detta kommer bl.a. till uttryck genom angivandet av prioriterade målgrupper som nämndens arbete bör riktas för.

En generell höjning av förvärvsfrekvensen i Botkyrka är förstås mycket angeläget men för kvinnor än mer viktigt. Framgångsrika insatser inom det sysselsättningsskapande området ökar känslan av egenmakt hos den enskilde samtidigt som skatteintäkterna för kommunen kan ökas. En allt större del av befolkningen delar då finansieringsansvaret för välfärdens kostnader. Generella insatser för att öka förvärvsfrekvensen är ett mycket stort steg i Botkyrka kommuns arbete för att minska såväl generell fattigdom som barnfattigdom.

I Sverige som helhet har det gradvis skett en förändring av attityder och skapats bättre förutsättningar för kvinnor att delta i arbetslivet, få en egen försörjning och därmed större makt över sitt liv. I Botkyrka finns stora skillnader i förvärvsfrekvens mellan olika grupper och särskilt bland kvinnor. Förvärvsfrekvensen har utvecklats svagt jämfört med övriga grupper i kommunen.

Prioriterade målgrupper i nämndens arbete:

- Unga i ålderskategorin 16-24 (vilka saknar utbildningsplats, inte driver eget företagande, inte ges daglig verksamhet eller som saknar löneanställning).
- Kvinnor i Botkyrka (vilka saknar utbildningsplats, inte driver eget företagande, inte ges daglig verksamhet eller som saknar löneanställning)
- Botkyrkabor som har så otillräckliga svensk-kunskaper i tal och skrift att de med stor sannolikhet inte kan anta erbjudanden om tillgängliga eller förestående arbets- eller sysselsättningstillfällen.
- Medborgare i Botkyrka vilka konstaterats stå utanför arbetsmarknaden i kombination med avsaknad av ekonomiskt understöd via socialförsäkringssystemen.
- Medborgare i Botkyrka som under lång tid (längre än 3 år) varit i arbetslöshet.
- Medborgare som utifrån olika fysiska eller psykiska funktionshinder har svårt att tillförsäkra sig ett tillräcklig mått av anställningsbarhet

För planeringsperioden fram till och med 2016 kommer ovan angivna målgrupper sannolikt att vara desamma.

Nämndens prioriterade operativa mål

Utifrån en operativ vision där vi bidrar till att skapa ökad livskvalitet för Botkyrkabor genom arbete eller meningsfull sysselsättning och där vi strategiskt fokuserar på insatser som just främjar detta (anställningsbarhet och meningsfulla jobb) behöver vi också tillämpa de framgångsfaktorer som mest effektivt leder oss till önskade resultat.

De framgångsfaktorer vi nu kan identifiera är sannolikt desamma som kan komma till användning även under planperioden 2013-2016. Genom olika utbildningsinsatser kommer vi att tillföra **språkliga färdigheter, yrkeskompetens och arbetslivskompetens. Våra insatser kommer också att riktas på att stärka entreprenöriella färdigheter och för att etablera en professionell och effektiv väglednings-/lotsfunktion.** Sist men inte minst ser vi det också angeläget att fortsätta med **insatser inom Daglig verksamhet** som i allt större omfattning gör sysselsättningsverksamheten mer lik verksamheter som utförs inom den traditionella arbetsmarknaden.

För att säkerställa att en tillämpning av dessa framgångsfaktorer också leder till önskade effekter, d.v.s. att stora och prioriterade grupper av Botkyrkabor verkligen får arbete eller meningsfull sysselsättning, behöver de operativa målen förenas med såväl *volym- som kvalitetsmått.*

Här har arbetet framgångsrikt inletts men behöver ytterligare förädlas under planperioden 2013-2016.

Redan nu ser vi att verksamhetsutvecklande insatser behöver göras primärt vid Botkyrka Vuxenutbildning. Insatser som riktas på individuella och generella åtgärder som kopplar samman en utbildnings- eller kunskapsinsats med förmågan att verkligen få ett arbete. Ett arbete som bör präglas av arbetsmarknadsanpassade åtgärder (jmf lotsning/matchning). Måhända kan det här vara riktigt att allt starkare koppla samman språkutbildningen till de bristområden som bedöms finnas på arbetsmarknaden. Ett utvecklingsarbete inom detta område har redan inletts.

Sist men inte minst vill vi än en gång lyfta fram betydelsen av att Botkyrka kommun lyckas i sina ambitioner att stimulera till ett dynamiskt näringsliv. Om tillgången till arbetstillfällen inte finns hjälper inte ett ack så framgångsrikt rustningsarbete bland arbetslösa.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområde – övergripande nivå

Arbetsmarknadsutvecklingen i Stockholms län

Fram till 2020 beräknas den totala efterfrågan på arbetskraft i Stockholms län öka med ca 200 000 personer. Knappt tre av fyra utgörs av personer med eftergymnasial utbildning och resterande del av personer med gymnasial utbildning. Samtidigt minskar efterfrågan på arbetskraft med enbart förgymnasial utbildning.

Botkyrka har länets högsta befolkningsandel med enbart förgymnasial utbildning (27 %) samtidigt som Botkyrka även har en relativt låg befolkningsandel med högskoleutbildning (26 %). I Stockholms län som helhet har 41 % eftergymnasial utbildning.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att efterfrågan på arbetskraft kommer att öka i Stockholms län fram till 2020 men att Botkyrkaborna i dagsläget är relativt dåligt rustade för att kunna ta del av den växande arbetsmarknaden.

Från kommunens sida bör vi med allt bättre riktade och skräddarsydda insatser (till exempelvis för lågutbildade) få över större grupper till områden där efterfrågan på arbetskraft är stor t.ex. inom vård- och omsorgssektorn.

Arbetsmarknadsutvecklingen i Botkyrka kommun

Behovet av insatser som nämnden föreslår eller arbetar för är starkt förknippade med en expansion av näringslivet i Botkyrka. Nämnden vill mena att Botkyrkas näringsliv har en unik och betydande potential att växa trots en inbromsning eller rent av nedgång i konjunkturen. Genom proaktivt processinriktat kommunalt arbete riktat för näringslivets företrädare bör den lokala arbetsmarknaden i Botkyrka kunna öka trots att vi ser risker för en generell konjunkturnedgång.

Lärlärolegitimation

Från och med 1 juli 2012 krävs att lärare har både behörighet och legitimation för att få ansvara för undervisningen och självständigt sätta betyg. Under perioden fram till och med den 30 juni 2015 tillämpas övergångsregler. Dessa regler innebär att de tillsvidareanställda lärare som saknar behörighet och/eller legitimation fram till detta datum kan fortsätta arbeta som vanligt. Förvaltningen har påbörjat kartläggning av Vuxenutbildningens lärare och ska i samarbete med Utbildningsförvaltningen ta fram riktlinjer för hur förutsättningarna för kompetensutveckling ska utformas. De förutsättningar som behöver bestämmas är hur det ekonomiska ansvaret för kompetensutvecklingen ska fördelas mellan arbetsgivare och arbetstagare. Om arbetsgivaren tar ansvaret för kompetensutvecklingen får det ekonomiska konsekvenser dels i lönekostnader för den befintliga personal som genomgår utbildning men också vikariekostnader i verksamheten.

Statliga utredningar som påverkar nämndens ansvarsområden

Ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och an-
höriginvandrare

Utredningen ska bland annat lämna förslag på åtgärder för att åstadkomma ett ökat arbetskraftsdeltagande inom målgruppen, och presentera detta i ett slutbetänkande i oktober 2012. För arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen (avux) kan det innebära krav på ökad flexibilitet inom vuxenutbildningen samt en utökad uppsökande verksamhet. Det är troligt att avux får krav på sig att öka möjligheterna för deltagarna att kombinera föräldraledighet med insatser inom framför allt vuxenutbildningen. Även förvaltningens verksamhet inom Arbets- och kompetenscenter kan komma att påverkas av utredningens förslag.

Samhällsorientering för vissa vuxna nyanlända invandrare som inte hör till flyktinggruppen

I dag har personer som omfattas av etableringslagen, det vill säga flyktingar och deras anhöriga, rätt till utbildningsinsatsen samhällsorientering. Regeringen har aviserat att målgruppen för samhällsorientering ska utvidgas till fler nyanlända invandrare, men inte lämnat besked om hur den ska utvidgas och hur kommunerna ska kompenseras för detta. Regeringskansliet beräknar under 2012 att kunna meddela det, och eventuellt kommer utvidgningen att träda i kraft redan under 2012. I dag utförs Botkyrkas samhällsorientering av Centrum för samhällsorientering i Stockholms län, en samverkan mellan 25 kommuner i länet.

Konsekvenserna för arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen vid en målgruppsutvidgning är framför allt ett behov av att starta med uppsökande verksamhet och marknadsföring av insatsen. Kommunen behöver även ta ställning till om samhällsorientering ska bli en insats, obligatorisk eller frivillig, kopplad till andra insatser i kommunen. Samhällsorientering kan exempelvis erbjudas som en arbetsmarknadsinsats inom Arbets- och kompetenscenter eller försörjningsstöd.

Ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Utbildningsdepartementet har tillsatt en utredning som ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom sfi. Uppdraget ska redovisas i september 2012 och bland annat beskriva hur ett system med sfi-peng kan utformas. Uppdraget kommer att innebära att det blir fritt för sfi-eleven att själv välja vilken utbildningsanordnare, enskild eller offentlig, som hon eller han vill studera hos, Konsekvenserna för Vuxenutbildningen bör rimligtvis bli betydande. Deltagarunderlaget kommer med all sannolikhet att förändras, vilket kan ställa krav på att verksamheten minskas i personal och lokaler. Det kan också leda till att Vuxenutbildningen behöver nischa sig mer mot en eller ett fåtal särskilda inriktningar för att kunna locka till sig elever. Vi kan även förvänta oss utökad behov av vägledning.

Övergripande utveckling inom nämndens fyra verksamhetsområden

Arbets- och kompetenscenter (AKC)

- Arbetsmarknadsläget försämras vilket gör det svårare att få ut verksamhetens deltagare, som i regel har svag ställning på arbetsmarknaden, i anställningar på den reguljära arbetsmarknaden. Detta innebär också att inflödet av deltagare till AKC inte beräknas minska under det kommande året utan det kan snarare handla om en ökning. Kan vi påräkna varaktigt positiva effekter genom det lokala näringslivets expansion, så lär dessa farhågor om ett försämrat arbetsmarknadsläge mildras.
- Utveckling av verksamhetens yrkesspår för att bättre anpassa dem efter deltagarnas och arbetsmarknadens behov. Det finns ett behov av mer skraddarsydd utbildning hos företagen. Detta ställer krav på lokalpassning men framförallt ställer det ökade krav på personalens kompetens.
- Om verksamheten arbetar med förvaltnings- och kommungemensamma uppdrag kan en effekt bli att man måste dra ner på uppdragen från Arbetsförmedlingen vilket i sådant fall minskar intäktssidan.
- Gymnasiekullarna i Botkyrka minskar fram till och med 2015 vilket kan påverka antalet ungdomar i det kommunala uppföljningsansvaret. 2011 var antalet 16-19 åringar i Botkyrka 4 995 och 2015 beräknas antalet vara 4 500. Antalet ungdomar i uppföljningsansvaret var 2010 286 och 2011 var motsvarande siffra 202.

Daglig verksamhet

- Trenden är att antalet personer som får daglig verksamhet enligt LSS ökar. Det ställer krav på såväl nya lokaler som på mer personal. Personalen utgör ca 70 % av verksamhetens budget.
- Under 2013 kommer verksamheten att behöva nya lokaler motsvarande ett resurscenter.
- Allt fler kommuner inför LOV för daglig verksamhet d v s att den enskilde har rätt att själv välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten. Regeringen har flaggat upp för en tvingande lagstiftning kring LOV från 2014. Det måste finnas en handlingsberedskap i Botkyrka för att kunna möta LOV inom daglig verksamhet.
- Det pågår ett internt arbete med att se över verksamhetens finansiering. I dagsläget får daglig verksamhet en budgetram utifrån anslag från kommunfullmäktige. En alternativ och önskvärd modell är att vård- och omsorgsförvaltningen (vof), som har myndighetsansvaret för LSS, får anslaget från fullmäktige och att vof sedan förser Avux i rollen som utförare (daglig verksamhet) ekonomiska medel utifrån deltagares behov och definierade kvalitetsnivåer. Ur medborgarperspektivet skulle en sådan lösning vara bättre då beslutsfattande om insats men även kring bedömning av omfattning och kvalitet på insats skulle ligga ”i en och samma funktions hand”.

Vuxenutbildningen

- Antalet deltagare inom svenska för invandrare (sfi) ökar för närvarande vilket är en trend som kan antas fortsätta under 2013. Verksamheten analys är att detta beror på signalerna om en vikande arbetsmarknad vilket gör att fler vill läsa sfi. En tydlig trend är att fler personer *som har arbete* vill läsa sfi vilket ställer krav på en mer flexibel organisation med exempelvis kvälls- och helgkurser.
- Ett införande av sfi-peng kommer att få stora konsekvenser för vuxenutbildningen bl.a i form av förmodat minskade volymer inom sfi. Se vidare under rubriken "Ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare (sfi)" på sidan sex.
- Regeringen har redan under 2012 kraftigt minskat stödet till gymnasiala yrkesutbildningar (yrkesvuxsatsningen) vilket medfört att antalet årsstudieplatser i den gymnasiala vuxenutbildningen minskat från 665 år 2010 till 405 år 2012. Regeringen har aviserat att det statliga stödet till de gymnasiala yrkesutbildningarna ska upphöra helt från och med 2014. Regeringens satsning på lärlingsutbildningar inom vuxenutbildningen kompenserar bara marginellt bortfallet av yrkesvuxplatser. Ett ökat tryck på sfi/grundläggande vuxenutbildning, som är obligatoriska för kommunerna kommer, allt annat lika, att ytterligare att urholka antalet platser inom den gymnasiala vuxenutbildningen.

Xenter

- Yrkeshögskoleutbildningar är en framgångsrik väg för elever och vuxna att erhålla sysselsättning och egenförsörjning. Omfattningen av Yrkeshögskoleutbildningar (Yh) är en stor utmaning under de kommande åren. Xenter har som ambition att öka antalet Yh-utbildningar från åtta till tio under 2013. Då antalet övriga aktörer som vill starta Yh-utbildningar kraftigt ökat försvåras möjligheterna att nå uppsatta ambitioner. Xenter har, mot bakgrund av detta, tagit fram två tänkbara scenarion där de redovisar konsekvenser samt möjliga åtgärder (se bilaga 1).
- Gymnasiekullarna minskar under flerårsplaneperioden samtidigt som antalet aktörer som bedriver gymnasieverksamhet ökar. Det gör att konkurrensen om eleverna ökar allt mer vilket ställer än högre krav på marknadsföringsinsatser för att behålla elevunderlaget på samma nivå i utbildningarna. En särskilt stor utmaning är programmet Grafisk medieproduktion på Industritekniska programmet som inte har något intag hösten 2011 p.g.a. för litet elevunderlag Xenter har tagit fram två tänkbara scenarion där de redovisar konsekvenser samt möjliga åtgärder, se bilaga ett.
- Utbildningsförvaltningen har aviserat att de ska sluta använda datasystemet First Class fr.o.m. 2013. Det innebär ett årligt intäktsbortfall för Xenter, som drifvar systemet, på 900 tkr.

- Xenter har flera utbildningar, på såväl gymnasie- och yh-nivå, som kräver en ständig utveckling/investering i teknisk utrustning för att utbildningarna även i fortsättningen ska hålla hög standard.
- Xenters roll och funktion som en värdefull aktör inom Botkyrka kommun behöver klargöras för framtiden. Här behöver man närmare värdera om och hur verksamheten kan vara en betydelsefull "drivmotor" i samspelet med ett dynamiskt näringsliv.

Resultat och måluppfyllelse

I syfte att möta de utmaningar som ligger framför har nämnden som tidigare angetts valt att prioritera och verkligen kraftsamla sina operativa insatser. En kraftsamling som i sig förväntas ha en mycket stark och tydlig koppling till de sex *politiska* målområden som närmare beskrivits bl.a. i flerårsplanen.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens framtagna målbilder är sådana som starkt adresserar till i vart fall nio av de tretton målbilder som kommunfullmäktige har lyft fram. De operativa målen förenas med såväl *volym-* som *kvalitetsmått* och arbetet med att förädla dessa kommer att pågå även under perioden 2013-2016.

Nämnden kommer att under flerårsplaneperioden 2013-2016 fortsätta sitt arbete med att minska elförbrukningen i de lokaler vi använder samt minska förvaltningens användning av fossilbränslen i våra persontransporter.

Att skapa en än mer effektiv och kreativ förvaltningsorganisation är en naturlig del i den nya styrmodell som nämnden antagit. Det arbetet kommer att pågå kontinuerligt även under flerårsplaneperioden samt följas upp löpande.

Volymförändringar

Volymökningar

Daglig verksamhet: Sommaren 2013 avslutar 14 elever sina studier på sär-gymnasiet och som har sådana behov att de kommer att övergå till daglig verksamhet under andra halvåret 2013. Daglig verksamhet har redan påbörjat planeringen för att ta emot dessa personer utifrån var och ens behov.

Därtill visar daglig verksamhets samlade erfarenhet att det brukar tillkomma ytterligare personer/brukare till daglig verksamhet som har behov motsvarande ytterligare en heltidstjänst (personal) i verksamheten per år. Dessa individer kan vara personer som t.ex. flyttar in i kommunen eller som slagits ut på arbetsmarknaden och som får ett beslut som visar att de har rätt till daglig verksamhet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Svenska för invandrare (sfi): För tillfället är trenden att antalet studerande på sfi ökar. Om vi ser en fortsatt försämring av arbetsmarknaden under 2013 kan antalet som vill läsa sfi antas öka.

Flyktingmottagande: Fr.o.m. 2013 ligger ansvaret för etableringsinsatser för vissa flyktingar helt på Arbetsförmedlingen.

Xenter gymnasiala utbildningar samt yrkeshögskoleutbildningar: Utvecklingen under perioden 2013-2016 kan innefatta scenarion med såväl ökat elevunderlag som minskat, se bilaga ett.

Volymminskningar

Svenska för invandrare: Om det införs en sfi-peng inom sfi, se sid sex, är en trolig effekt ett minskat deltagarantal inom den sfi-undervisning som bedrivs i kommunens egna regi.

Xenter gymnasiala utbildningar samt yrkeshögskoleutbildningar: Utvecklingen under perioden 2013-2016 kan innefatta scenarion med såväl ökat elevunderlag som minskat, se bilaga ett.

Kommunala uppföljningsansvaret AKC: Gymnasiekullarna minskar i Botkyrka fram till och med 2015 vilket kan medföra att antalet ungdomar i uppföljningsansvaret minskar.

Översiktlig bedömning av ekonomiska konsekvenser till följd av volymförändringar

Behov av förändring i driftram, miljoner kronor	2013
Volymökning daglig verksamhet *	-2,7
Flyktingmottagandet upphör	1,0
Summa	-1,7

* inklusive de 1,5 mkr som föreslås i utökad driftram för 2013 i flerårsplanen 2012-2015.

Verksamhetsförändringar

Förändrings-/ effektiviseringsarbete

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att strukturerat reducera energikonsumtionen (förbrukningsel) i de lokaler vi är verksamma i och förvaltningen ställer även om persontransporterna på sådant sätt att vi minskar vårt beroende av fossila bränslen. Målsättningen är att minska såväl elförbrukning som fossilbränsleanvändning med 5 procent årligen.

Ambitionsförändringar

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen har bland sina viktigare målsättningar för 2012 att utreda hur en ny effektiv vägledning ska utformas. Vägledningfunktionen ska möta och lotsa medborgare i Botkyrka till rätt insatser för att nå ökad anställningsbarhet, meningsfull sysselsättning och arbete.

En förändrad vägledningfunktion kan, rätt sammansatt och med rätt kompetens, även rikta sig till befintliga och potentiellt nya näringsidkare i Botkyrka. Verksamheten ska naturligt bedrivas med utgångspunkt i individens eller näringsidkarens behov. För att kunna erbjuda vägledning inom olika områden krävs samverkan mellan fler verksamheter och aktörer, såväl inom kommunen som externt. En framtida vägledningfunktion huserar sannolikt tjänstemän med fler vägledningskompetenser än de som ryms i dagens verksamhet. En ny vägledningfunktion med ett bredare vägledningssupplett kräver troligtvis även nya lokaler. Sammantaget kommer en ny vägledningfunktion att sannolikt ställa krav på utökade resurser för personal, ledning och lokaler.

Alla verksamhetsområden inom Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen är i behov av en väl fungerande vägledningsverksamhet. En ny vägledningsverksamhet behöver ta hänsyn till den föränderlighet som råder inom de olika verksamhetsområdena. Ett sådant exempel är införandet av utökad valfrihet med fler aktörer inom svenska för invandrare (sfi). Reformen kommer med all sannolikhet ställa krav på utökad vägledning inom sfi eftersom individen får fler valmöjligheter och därmed ett större behov av vägledning.

Översiktlig bedömning av ekonomiska konsekvenser

Behov av förändring i driftram, miljoner kronor	2013
Volymökning daglig verksamhet	-2,7
Flyktingmottagandet upphör	1,0
Ungdomssatsning*	-3,5
Pris- och löneuppräknings	-5,0
Summa	-10,2

* Aviserad fortsatt satsning i Flerårsplan 2012-2015

Investeringar

Projekt, Mkr	Budget 2012	2013	2014	2015	2016	Total invest
	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	12,0
Summa	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	12,0

Beskrivning av investeringar

I kommunens flerårsplan för 2012-2015 föreslås avux få 2,0 mkr i årlig investeringsram under den flerårsplanperioden. Vi föreslår en ökning av investeringsramen till 2,5 mkr med anledning av att den stora volymökningen inom daglig verksamhet som innebär ett ökat slitage på lokalerna och då inte minst golven då flera deltagare har behov av hjälpmedel som rullstol. Underhållet av lokalerna är eftersatt sedan tidigare så behovet är stort.

Lokalbehov

Nytt resurscenter för daglig verksamhet 2013

Det kommer att finnas behov av nya lokaler motsvarande ett nytt resurscenter för daglig verksamhet under 2013. Verksamheten klarar volymökningarna under 2012 i befintliga lokaler men under 2013 är det nödvändigt med nya lokaler. Ytbehovet är ungefär 700 kvm BRA (bruksarea).

Vägledningscenter 2013

Under 2012 utreder arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen hur en ny effektiv vägledning ska utformas. Det är sannolikt att en förändrad vägledning kommer att behöva nya lokaler.

Nytt resurscenter för daglig verksamhet 2016

Vi bedömer att det kommer att finnas behov av nya lokaler motsvarande ett nytt resurscenter för daglig verksamhet under 2016. Detta baseras på vår beräkning av hur inflödet av personer till daglig verksamhet kommer att se ut de närmsta åren och vilka behov dessa individer bedöms ha.

Framåtsikt Xenter 2013 – två olika scenarier

Eftersom det finns många oförutsägbara faktorer som kommer att påverka Xenters verksamhet framöver, vill vi redovisa två olika tänkbara scenarier:

1. Positivt scenario, som innebär att de olika verksamhetsgrenarna utvecklas i stort sett optimalt.
2. Negativt scenario, som innebär att den hittills lyckosamma utvecklingen avstannar och går bakåt.

Alla scenarier får sina speciella konsekvenser och genererar problem att lösa.

Positivt scenario

Yh-sidan:

Vi har i år 8 yh-utbildningar, 242 platser, med intag 2012. Av dessa måste 6 sökas om i år för att kunna göra intag år 2013. Vi kommer förmodligen att lägga ihop binderi och tryckare till en men ansöker om totalt 10 utbildningar, 5 gamla och 5 nya, och får tillstånd att starta alla. **Då kommer vi att ha 13 yh-utbildningar med ca 400 platser.**

Konsekvenser:

Det uppstår lokalbrist i form av lektionssalar beroende på utbildningarnas längd och karaktär. Kort tid att ordna lokaler. Vi får besked i januari 2013 och ska starta utbildningarna hösten 2013.

Genom utökad verksamhet tillförs ytterligare medel med minst 8 mnkr..

Lösningförslag:

1. Komtek, AV-centralen och UF:s specialpedagogiska enhet sägs upp som hyresgäster. Detta måste dock ske i tid så att de hinner hitta nya lokaler. Fördelen med utflyttning av den verksamheten är att Xenter blir ett hus för främst yh-utbildning.
2. Xenter hyr lokaler i Tumba gymnasium eller hos Vuxenutbildningen om det finns utrymme.

Gymnasiesidan:

Estetiska programmet: Vi fyller alla 70 platserna på spetsutbildningarna 2012 och 2013.

Industritekniska programmet: Vi fyller de 24 platserna år 2012 och år 2013.

Konsekvenser:

Lokal- och utrustningsbrist för alla grafiska utbildningar år 2013 och framåt. Huruvida det blir ett intag år 2012 till Industritekniska programmet, vet vi i

slutet av februari i år. Om de 24 platserna fylls, måste en plan göras för hur lokal- och utrustningsfrågan löses.

Ekonomi förstärks successivt från och med hösten 2012.

Negativt scenario

Yh-sidan:

Vi har i år 8 yh-utbildningar, 242 platser, med intag 2012. Av dessa måste 6 sökas om i år för att kunna göra intag år 2013. Vi kommer förmodligen att lägga ihop binderi och tryckare till en men ansöker om totalt 10 utbildningar, 5 gamla och 5 nya, och får nej till start på alla de sökta utbildningarna. **Då har vi endast 2 yh-utbildningar kvar.**

Konsekvenser:

Till följd av reducerad omfattning på verksamheten bortfaller intäkter om 10-12 mnkr.

En ekonomisk olägenhet riskerar uppstå genom att delar av byggnadens lokaliteter tomställs. Här riskerar vi att åsamkas ofinansierade lokalkostnader om 1,3 mnkr 2013. Därefter ytterligare ca 700 tkr. Om vi inte får behålla utbildningar med inriktning mot tryckteknik, måste gymnasieutbildningen bära alla kostnader för tryckeriet. Om även den grafiska gymnasieutbildningen försvinner, måste lokalerna byggas om för andra ändamål och utrustningen avyttras.

Gy-sidan:

Estetiska programmet: Den stora konkurrensen om gy-eleverna på grund av minskande elevkullar medför att vi endast fyller 50 platser.

Industri tekniska programmet: För få sökande inför hösten 2012 innebär att utbildningen läggs ner i sin nuvarande form.

Konsekvenser:

Ekonomiskt innebär detta att intäkterna minskar främst för Estetiska programmet vilket kan leda till besvärliga övertalighetsproblem. Den grafiska gymnasieutbildningen har redan idag få elever

Om även yh-utbildningarna inom det grafiska området försvinner finns ingen utbildning som kan bära kostnaderna för tryckeriet.

Lösningförslag:

1. Satsa stort på nya yh-ansökningar i nästa ansökningsomgång.
2. Se över möjligheterna att fortsätta erbjuda grafiska utbildningar inom ramen för yrkesvux.
3. Om det är möjligt, erbjuda utbildningar som betalas med elevavgifter.
4. Fler uppdragsutbildningar för företag.
5. Hitta andra uppdrag som ger intäkter.